КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

ШИНАРИН, 13 август, 1968 шу. № 97 (4577). Мах 2 кап.

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГІалгІайн обкома, Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарчу Советан Министрей Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

РЕВОЛЮЦИОННИ ТІЕМАШКА, КЕРДА ОБЩЕСТВО ХЬАЯРА ТІЕХЬА ЛОАТТАБЕЧА КЪОВСАМЕ ЧІОАГІЪЕННА ВАЙ ПАРТИ, ВАЙ ХАЛКЪ ПОХАРГІОАЦА ЧІОАГІО ЯЬ ДА ШИИ БАЬЧЧАН ХЬЕХАРХОЧУНИ ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИНА СИЙЛАХЬ — ДОККХИИ ВАСКЕТАШ ЛОРЗАГІА ЦА ДОАЛАШ КХОАЧАШДАРА.

(«Владимир Ильич Ленин ваьча дийнахь денз 100 шу дизара кийчо ярах» КПСС ЦК соцам тІара).

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИН ВАЬЧА ДИЙНАХЬ ДЕНЗ 100 ШУ ДИЗАРА КИЙЧО ЯРАХ

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА СОЦАМ

1970 шера апрель бетта Коммунистически парте, советски халкъо, дунен дерригача мехкий къахьегамхоша белгалдоаккхаргда Владимир Ильич Ленин ваьча дийнахь денз 100 шу дизар.

Ленина цІерца хадаргдоацаш дувзаденна да хІаздара деррига истори, Ленин, Марксен, Энгельсан гІулакх генальни дІахо дихьаьр, Советски Союз Коммунистически парти хьаьр, сийлаьх - йоккхача социальни революце бьччча, дунен тІа эгара хьалхара социалистически паччахьалкхе хьаьр, ва. Ленински идеяша вдохни яьй, дІахо ем а я чуне дегІаахара берригача наьха. Владимир Ильич Ленина цІи лергІоваш я, лергІоаца цуп идеяи, цо даь лергдоаца гІулакхаш цо мара. Ший деррига вахар пролетариата, къахьегача наха бераате гІулакх дара, дуне революционни керда даьккхара дІаденнал цо. Ленина болхлой класса, къахьегачо халкъа дегалаьхарашй хьашташи дІахдайказаьд, вахаро бокъо а йолаш дІадехаш хинпа керттера лошаш даьшхад. Ленина хьалхле а делаеш вай парте болхлой класс, берригa къахьегамхой бигаб эксплуататорски строй дІадаккхара, дикагІа йола вахар хьадара новкъа, социализма тІехьарча къовсаме.

Ленинизмаца дувзаденна за тиъоалгІча бІаьшерана революционни керттера карагІаьннараш — адамий исторе керда зама хІайолаяь Сийлахь - йоккха Октябрьски социалистически революци, социализма дунен система хьахилар, болхлой классо, къахьегамхоша даь ІалаьматТе доккхий кортамукъалел тІемаш, капитализм аниени кьха котлоаш, Ленина цІи пролетарски революцей, социализма, прогресса символ, дуне коммунистически хьасапа эрґадаккхара символ хинна дІахиттай. кроамшию

Коммунизмана тІехьа лоаттабеча къовсаме нисе дот айаллери вай массаза лийхал, леха а лех ленински идеяшка. Коммунистически партена, советски халкъа, деррига мехкий къахьегамхошта боарам боацаш духха а лева лархІа а доархІ, Ильич, шоай эгтара дикагІа йола уйлаш, дега латтараш цуна [illegible].

Ленин истори юкъайихке пролетарски революци общество социалистически хьисапе эргаикхарен генальни теоретик хинарах тарра. Цо шийла чухь вІашагІтехар хьалкъалхочун уйлеи халкъа вахара опыти, марксистски теори Іаламато дика довзари болхлой болама керттера хьашташ кхетадари. Исторически цІи зама вІашагІкхетача, кердача исторически опыта, дунен халкъашта юкъерча болхлой класса а къамашмукъадьхара халкъий болама а къовсам боанара дарда тІа Маркса хьехам Ленина творчески дегІа а боалабир, бІаьхий а бир. Ленинизм — иа кердача исторически заман, империализман пролетарски революцей заман, адамаш капитализмагара социализмага доалара а коммунистически общество хьалов а заман марксизм я. Ленинизм революционни уйлани революционни гІулакхен дахмар хургбола ийна хьест ба.

Владимир Ильич Ленина йовзонашка дІахо дегІадаьккхар, вІашагІа а кхийттар марксизм латта керттера декъош — философи, политически экономи, Іилма коммунизм.

Капитализм техьаьра дегІа хилара тарра империализмах, кердача тайпарча партех, социалистически революцех, пролетариата тайп-тайпарча формех йолча диктатурах, социалистически демократех, болхлой класса ахархошцел берригача къахьегамхошцем болча бартах, къамаши аграрни дешаех, социалистически общества хьалхара наьяъех бола Ленина хьехам — ерригa ленински идейни гена вай парте, дунен революционни кортамукъален болама тешаме герз да.

Ленина тІехьашка ца воалаш диалектически исторически материализма позицеш. Іалама Іилма кердача открытей кІеарга философски уйла яь техкай, общественни практикен хІанзарча Іилма тодамашкен чІоагІъеш йола общественни уйле кердача вывозашца дІаьхий яьй. Ленински йовзоний мах баь вартоаца сагІонаш вай деношка а шоай актуальность йоаш я Ленинизм — ма я революционни къовсамех керда общество хьалъярен эгтаоя а чоалхаьера дешаш къоастадара теоретически лард.

Ленин теовех догма а йоацаш, гІулакха хьалхле делаелга лийрхІад. Марксизм творчески дегІайоаллярца ба В. И. Ленина идеяй дІабаргбаьла иш. Теорей долча ленински гІулакхо шийна чухь вІашагІтехай революционни творчестве марксизма принципашта тешаме хилари, теоре вахарцара, революционни практикацара бувзае.

Ленински уйле массаза а хинай къахьегаьдой хьаштаьнте тІаерзаяь.

Ленина массаза а лораьяд марксизм цІена хилар, цо мишар дургбоаца къовсам лааттабаьб революционни теорн талхалеш долча ревизионистски догматически гІулакхашта духьал. Исторически опыто хьахьехкад, моллагІа даье а марксистско-ленински хьехама принципашта, дуне интернационални чулоацама тІехьашка вахар, моллагІа тайпара даье а Іилма теори буржуазно-либеральни а псевдореволюционни хабарца хувца гІертар дунен халкъашта юкъерча болхлой класса, социализма исторически а дагалаттарашца барт хургбоацача конфликте вахархилар.

Марксизма-ленинизма идеяи хьаш а кегъйолаш а я ленински парте хьалхле а делаеш советски халкъо кхуцаш деча Іалаьмате доккхийча гІулакхашка. Марксизма-ленинизма идеяш хьа а яь вот а ювл социалистически мехкий халкъашта карагІаьннарашка, дунен халкъашта юкъерча болхлой класса, къамаш мукъадьхара болама толамашка. КПСС а вежарашка йолча партей а теоретически балхаша, дунен коммунистически болама коллективни уйлано хаддаьяа дІаьхий ду революционни теори.

Ленин историна юкъайихке пролетариата сийлахь-йоккха бьччча, большевистски парти — болхлой класса авангард, кердача тайпара йола парти, социалистически революцен пролетариата диктатуран парти, социализмни коммунизмни хьалхьо, общественно-политически организаци массехьарча форме парти хьалха а цунна хьалхе новкъа а хиларех тарра. Цун вахари цо баь болхи болхлой класси Коммунистически партен къовсамех къоастабе йиш йоацаш ба. Цунна дика гуш хиннах революционни марксистски парте ца хилча революци кхочушйоацаш хилар, социализмни коммунизмни хьалхьо йиш ца хилар.

Вахаро бакъдир къовсама хьалхь латтачун дешар шийагІча теореца хьалхле делаеча партега, ийсса политически хьалхле делаелга Іалашдургвоалча партега мара кхачам хургбоацаш хилар. Ленина партена хьийзад делил дарчо хьалашка хьежна майрра инициатива тІаеца, массаза а тайп-тайпара а йола тайтав юкъейоалае, классови къовсама тайп-тайпарча формаех историка пайда эца, лами. Парте, Ленина хьалхьй демократически социалистически революци оціни хурпаний программа, самодержавиех капитализмах штуон яра болхлой класс, къахьегамхой политически вІашагІтехар. Сийлахь-йоккха Октябрьски социалистически революци социализмана карагІаьнна дерригдунен исторически ловлхІам бола хІамаш ленинизма стратегеи тактикея эгтаоя йоккхагІа йола котало я.

Ленина массе а сагІорадьара хьалхейхар Іаьдал хьалакхара тІехь хиина ца Іеш, социализми коммунизми хьалъяра тІехь а Коммунистически парте бола хьалхле делара хоархІам. Цо къоастадир йІаьххача хана дола парте сийлахь доккхий де дагалатараца исторически декхари. Владимир Ильича аьдад: болхлой партена кхетае лун марксизмо кхетаю Іаьдал бе долла, деррига хаьнь социализмага дига, керда строй нийсъе а вІашгІехьаьнхиха а, буржуази йоацаш буржуазена духьаларех шоай вахар хьадара тІехь берригача къахьегамхойи эксплуатацена кІаллаттарийн кьахарто, хьалхле делаер баьчча хила хоаргІола пролетариата авангард.

(ДІахоадар шолагІча оагІо тІа).

ДИКАГІЙОЛА ОПЫТ — МАССАНЕНА

Пятилетка кхоалагІча шера план ханал хьалха кхоачашъяра шерра социалистически эхь а йоаржаяь чуййнка къахьегаш ба укх деношка Нохч - ГІалгІайчен къахьегамхой. Халкъа боахама хІара эаькъе доккхий толамаш доах цар. Дукха ба вай республика цІи хеза нах. Цар шоай сий къаьккхал турпал къахьегамца, болх говза вІаштІехьбаккха харца. Цар денна къахьег кердазар, толашагІдар лохаш, из балха юкъекхухьаш. Иштта хьахул толам.

ХІара предприяте, колхое, совхое ба хьалха латтараш, шоай къахьегамца хьокхам телараш.

Ши хеза ва Шелковской районерча «Шелковский» яхача совхозера воккхагІа вола жа Іу. Социалистически къахьегама Турпал Эсмухамбетов Наурын. Цун балха методаш дІалйоай дукхача моттигашка. Говзача жа Іуо опыт Іомае ух совхое вІашагІъеллача дикагІча опыта школе дунцха нах. Республика хьаболча жа Іуша Эсмухамбетова опыт балха юкъехкхахьар бахьан долаш доккхий толамаш доах. Ший балха методаш камаьрша дІайовзийт гІорваьннача жа Іуно.

Дукхача шерашта хьалхле делаеш хьайоагІа Наьсарен районерча «Назрановский» совхоза Аьлти-Юртарча ферма доярка, Социалистически къахьегама Турпал Барахоева Лемка. Ферма тІа кхетачца вІаштІехьалькхал дикагІбарий опыт балха юкъекхухьилга. Лемкай балха методаш Іома а эь, хьалха латтарий мугІарашка баьинаб цигара дукха доярхаш. Бирттайначаша коллективе боккъонца закон хинна дІалттад кердалар балха юкъекхухьилга.

Дукха говза механизатораш кхебаьб Урус-Мартана районерча «Красноармейский» совхоза гІорваьннача звеньевойс Кагерманов Оалхазара. ХІара шера лакхара хьувкъам чуйбу цун звено. Социалистически къахьегама Турпал волча цо дахи ноъкъостал ду тІехьабусарашта, цар дІайовзийт толашагІйола методаш.

Укх деношка хилар аьтта ахафа говзанчий республикански яхь. Йоккха говзал гойтар цига цхьаболча механизатораша.

Республика промышленни предприятешка а иштта дукха ба хьалха латтараш. Цхьабараша хІанзале пхе шера план кхоачашъяьй.

Цу тайпара масалаш кхы дукха а кхувла йиш я. Шортта йолаш я дикагІбарий опыт. Цхьабакъда, тахан цІаьхха а белгала ца даьккхача далаш цунах пайда эцилга, из балха юкъекхухьилга дукхача моттигашка эсала латташ хилар. Балха толашагІйола методаш, Іилманна карагІаьннар балха юкъе кхухьилга — из хьалхашка латтача керттерча декхарех цаІ да. Хьалле а дукхача моттигашка боаккъонна терко ши цу гІулакха. Республика моллагІа район вай хьанийцача, цайна кертагба хьалха латтараш а, кІаьта иштта тІехьабусараш а. Рентабельни боахамашта улув нийслу тІехьалусараш. Фуд цун керттера бахьан? Керттера бахьан да хьалха латтарий опыт шерра дІаца йовийтар, из балха юкъе яхьара тІагІеутта къовсам ца лоаттабар. Урус-Мартана, Наьсарен, МалгІабика районашкарча цхьаболча боахамашка тесса леладу дикагІйола опыт балха юкъехкхахьара гІулакх. Цу хьакъе дукха кхоачайоашараш да республика дукхача боахамашка.

ВорхІ бетта план кхоачаш ца еш 27 предприяти йисай вай республике. Уж тІехьайисара керттерча бахьанех цаІ да дикагІйола опыт пропагандировать юкъехкхахьара гІулакх вІаштІехьалькха ца хилар.

Цу тайпара хьал кхы дІахо ла могаргдац. Партийни, профсоюзни организацеш, предприятейн боахамийн хулгалхой декхарийла ба дикагІйола опыт балха юкъекхахьара дезад терко е. ХІара предприяте, боахаме цу хьакъехьа оттаяь план хила [illegible].

Эттара хьалха цу балха терко е еза тІехьаюсача предприятешка, боахамашка. Къахьегам Іилмаь ларда тІа вІаштІехь а боаккхаш , гучаехаь еза чура торенаш, вайла еша беза Іилмашка карагІаьннарох. ХІана республика промышленноста ерригa предприятеш планированеи экономически стимулированен кердача системага йоалача хана къаьстта доаккІаме да цу системага яьннача предприятей балха опыт Іомар, из шерра дІайовзийтар. ХІана декхар латт цунах кхетрила пайда эцарах.

Колхозашка, совхозашка, хьайбай фермашка шерра йоаржае еза дикагІча опытах йола пропаганда. Цхьабакъда, опыт дІайовзийтар пайда бац, из балха юкъехьоргйола гІулакх вІаштІехь ца даьккхача. Цунна тІабахийта беза керттера терках.

Шенхаштта тоаде деза дикагІйола опыт балха юкъехкхухьилга республика гІишлошъеча организацешка.

Юххьанцарча партийни, профсоюзни организацешка денна терко е еза дикагІйола опыт балха юкъе кхухьилга вІаштІехьаьккхара. Из дош хувца деза партийни, профсоюзни собранешка, парте районкомий бюро заседанешка.

ЧІоагІа доархІаме да дикагІбарий балха методаш шийи хайнахьа шерра кхычарка дІайовзийтар, балха юкъе яхьар. Ха дІалхийтача, уж къалуш йола моттигаш а кийслу.

ХІара предприятена, боахама закон хила деза дикагІйола опыт балха юкъеяхьар.

Шелковской районе «Бурунный» яха комсаш делаю совхоз вІашагІъехад дукха ха яц. Цхьабакъда, дІахале укхаза цІа а йийна гІулакх деш 250 сортах йола комсаш я. ХІара шера дикагІа дьуниъ боахаме из культура. ХІана хьалха кхаьчача фух йола комсаш чуеца болабеннаб укхаза.

СУРТА ТІА: агроном П. Кулебякина (аьрдехьа) бригадир В. Паухова комсий гайлошташка хьожаш ба.

Н. Нейчишвили сурт.

БОЛХ ЭРГАБАЬККХАЧА

Боахамий сихагІа кхоачаше дІадарех цхьа декхар да хІана йол хьаккар.

Йоккха терко ю цу гІулакха тха отделене. 170 гектар я тха пкъа дІайийча дукхача шера тІаювла баьнаш: люцерна, клевер, иштта кхыраш. ХІанз шозлагІа хадиахаш да тхо уж баьцаш. ХІанале хьекха яьнна хьайбаша Іа доаккхаргдолча помещенешта юхе хьаенай 200 тонн сенгІа йол. ВогІа делаш пхьан шера мара тІайоалаш йоаца баьцаш чуацара гІулакх а. Іалашбаьб 60 тонн кел.

КІеанта «делха» деланзар тха дІададача шера — хьайбашта докъар тоъаш, шура яккхара гІулакх цецоалаш во делар. ХІаьта, Іалашдеш дола доакъар а дапар хьайбашта итта дуаргдолаш. Бехке дараш тхо тхоаш дар. Тайп-тайпара хьоккар йол косилкашца, мангалашца. Хьахьеккар мийча хана гулйора. КІира совгІа доаккхар дьло хоаІо тІоадаеш маьлхо йокъаеш уллаш.

Уж кхоачамбоацараш дагадехача тоъам бар укх шера йол Іаланга дика санна ха. Цудухьа болх дІаболабалалехьа ерригa техника товаь, даьтта хьекха дІаэттайр, хІаьта совхоза дикагІа вола къахьегамхо Абаев Іадиз кулгалхо а ваь бригада вІашагІъеллар. Хийцар йол хьаккара методаш: 20—25 гектара тІара йол хьекха Іо а йилле на йокъалилалца кхыдола баьхаш дора болхлеша. ТІаккха из йокъаелча хьалохь а йий зІамига колаш дора аьлах дикагІа йокъалургІолаш. Цул тІехьагІа грейдерни погрузчикашца машинашта тІаетте хьайбаша Іа доаккхаргдолча помещенешта юхе хьа а яьй аргІаш ду.

Укх шера саха укх тайпара оттадир йол хьаккар. Бригада вІашагІйоллар тІалцалар Абаев Іадиз нана. Дика бовз цуна юртара нах, хов болх дика беггбар малагІа ва. Цудухьа хІана бригаде мел вола саг болх дика беш ва. Йол хьакха дІаоттаелехьа царна дІахайтар уж шоай балха тІара боахаргбоашилга, хІаьта хІаранена центнерах 1 сом 20 кепиг мах болаш йол елар.

Сиха хьокх бригаде йол. ХІара дийнахь хьалъуот фермашта юхе керда аргІаш.

А. МУСАЕВ,
Урус-Мартана районе «Горец» яхача совхоз № 3 йолча отделене агроном.

ГРАФИКАЛ ХЬАЛХА

Август бетта план тІехкхоачашьеш хьайоагІа А. Шерипова цІерагІча Грозненски нефтемасложавод коллектив. Социалистически яхье яьнача завода установкашта юкъе хьалха латт Марков Виктора кулгалду АВТ кхача установка коллектив. Цо хьалхарча декад задани 112 процент кхоачашьяьй. ПланагІа даьрхІачуа совгІа установка технологама арахийца продукци эзараш тоннаш я. Иштта дика къахьег цариа яхье баьннача Шишкин Анатолий керте латтача А-35 яхача установка технологама.

Б. Датмиров.

В. И. Ленин ваь 100 шу дизара накъадолхаш
ПХЕ ШЕРА ПЛАН — ХАНАЛ ХЬАЛХА!

ХЬУВКЪАМ ДИКА ХУРГБА

Сагота хет алат чуэцаш яьккхача комбайний тата дІадаьнна. Тха бригада механизатораша 400 гектар кулача участка хІара гектара тІара дика хьувкъам кхебир. Планах довгІар 17 центнер мара доацача 22 центнер гуразьа дув аІа чулера.

Ялат чуйцна даьча даьгІдалазар кхашкара балхаш. Ялат чудена доаллаше тІадоагІача шера хургбоача хьувкъама даьтта кийчле доладелар тхо. Гуразьа дув алат дІадуворгдоль 400 гектар даьтта хІанзале кийчьяьд оаха. Къаьстта дика къахьегарца бехгайбаьхар уж балхаш деча К. Халкиев, А. Габаев, Т.-А. Халиков, иштта кхыбараш а. Сменин норма 4 гектар йолча царех хІаране 5—6 гектар оахар даьтта. Даьтта кийчдара балхаш сиха чакхдахара боккха аьттув хилар тхона тракторашна шиъ сменах болх байта йиш йолаш кхоачамхилал механизатораш хилара.

Тха мел бола механизатораш тешаш ба тІадоагІача шера а гуразьа дув алат дика хьувкъаргхиларах. Кхоьаш оаха удобренеш. ХІара гектара тІа даьтта ахалехьа 10—15 тонн а кхоачийташ кхе тессар, хІаьта деррига кхаллиа тессар 2 эзар тонн яр.

Цхьа бутт ба тхо ка бола алаташ чуйцна даьнна. ХІаьта хІанз чуэца шекара свекла, хьажкІаш, ганараш хиеда. Дика чьаьхлаш латт цо чаьхера культура. Культураш дика хьувкъаргхиларах тхо чийна да уж кхерча юкъа агротехника бокъонаша дІадехкача тайпара оахош шерна гІулакх даь хиларах. Шозза хий дилар шекара свекла, массехказа [illegible].

Дика кийча яьй оаха шекара свекла чуэцара а. Дукха да а шекара свекла чуйцо комбайнаш тоаль яьнна. Кийча а погрузчикаш свеклоподъемникаш.

Бригада кхашке дІайийна шекара свекла кхеш Х. Акбулатовайи Р. Шовхаловайн бригадаш я. Цар декхар тІайийцад хІара гектара тІара кхо бІаь центнерал хІандагІа йоацаш шекара свекла чуд. ХІаьта планчa 180 центнер мара ца. Цхьа бутт гаргга ба йисай шекара свекла чуэца йолаь, тале а звеньай доакъашхой тайпа ба шоаш денна дош кхоачашдеш хиларех.

Дог гІоаддоаккх хьахулаш даьттача ганараша. 180 гектара тІа дІайийна ганараш ший ханнахьа чуйцца дахара тхоай доалехьдоа ижеких а алат чуйцу комбайн ганараш чуэцаргдолаш кийчъяьй оаха хІанзе а.

МоллагІа балхаш деча, даьтта оахе а шоалагІа дІайийначa хьажкІана гІулакх хойа а — балхаш комплексно ду. Цхьан дешаца аьлча укх шерарча хьувкъама дьорхІа йийна ерригa культураш ший ханнахьа чуйца кхара а, хІаьта тІадоагІача шера хургболча хьувкъама дара йолла а ю мел дезар деш ба тха бригада механизатораш.

Я. АРСАМБИЕВ,
Гудермесски районе «Нагорный» колхозе цхьоалагІча бригада кулгалхо.

В. И. Климова И. Д. Лыкова Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума сийлен грамота яларех дола
Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Грознерча эвеллюцидочие промышлени канализаце хьалхара аргІаеча хьенаре дакъа лацарех, яккха производственни хьоахамаш дахарах Нохч-ГІалгІай Автономни Советски Социалистически Республика Лаккхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла:

Климов Владимир Ильица—«Грозхимнефтестрой» треста № 7 йолча гІишлой-монтажни управлене слесара.

Лыков Иван Денисовича—«Грозхимнефтестрой» треста № 9 йолча гІишлой - монтажни управлене плотника.

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель
И. АЛМАЗОВ.

Нохч-ГІалгІай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь
Г. СКЛОКИН.

гор. Грозный.
1968 шера 9 август.

ЕРЕВАН. «Армводстрой» треста йиьлагІча гІишлой - монтажни управлене «Армпроммонтаж» треста Разданиски даьрххІача управлене коллективаша ханал цо шу хьалха йистеваьхад республике йоккхагІа йола Мхчански насосни станци болх бе йолавлийтара монтажни балхаш. Цу станце йиш хулийтаргья севански ди 130 миллион кубометр хий, Араратски атагІарча эзараш гектараш йолча даьттанка хиь дилла. Садолийта гІоалал кхирка йолаенна.

Сурта тІа: трубопровода участкех цаІ.

Б. Немрути сурт.
ТАСС фотохроника.

ВЛАДИМИР ИЛЬИЧ ЛЕНИН ВАЬЧА ДИЙНАХЬ ДЕНЗ 100 ШУ ДИЗАРА КИЙЧО ЯРАХ

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТА СОЦАМ

(Долалуш хьалхарча агIо тIа).

Ший мугIарашка белхлой класса, ахархой, интеллигенце дикагIа бола викалаш вIашагIтехна Коммунистически парти социалистически обществана хьалхе лелаш низ ба. Коммунизм хьалхеш нийслу керла чоалхане декхараш кхоачашдеш, вай парте чIоагIале луш Маркса, Энгельса, Ленина теорецаш, Советски Союза, социализма вежаранна долча мехкий, дунен коммунистически белхлойн болама йIалхийча опытана. Коммунистически парте дегIа а доалабу, бIалхий а бу марксизма-ленинизма чулоацам, социализми коммунизми хьалхьара Iилма. Общества социально-экономически духовнии вахара объективни процессий кIоаргIа анализ яр, классови шуний дукхал-кIезгал дарлар, хIара исторически момента хаьддэ йолча башхалоний масса оагIорахьара учет яр — марксизм-ленинизм дегIайоалара, Коммунистически парте дуи а программа политика оттаьра ларлий хьаргIа.

Ленина Iалашъяте бокхха, доалам дуи бола лоархIам бехииаб парте уйлайн гIулакхийн цхьоагIо хилара, цун мугIарий кхетама дисциплинен кхотадалари чIоагIдара, партена чура демократе дегIайоалъяра, парте члений творчески хьинар лакхдара. Цо хьа а йир, оттаа йир дешица хьалхе а лелаш вай парте Iалашъяте доккхий толамаш дакъа йолаш партийни вахара нормаши принципаши. Белхлой классаца, берригача къахьегамхошца чIоагIа, шерра долча бувзамаца, хаддаза йолча критически самоприверкаца ба вай парте йоази из эшарг ца хилари.

КПСС XXIII-ча съезда документаш тIа оттадаь да дIахо а парте мугIараш чIоагIдарах, партена чура демократи дегIайоалъярах, партийни дисциплина чIоагIъярах, парте шалханпарча организацей денал лакхдарах, кадраш таржара, дIа-юха нийсъяра, кхетам болара болх тоабарах, партийни решенеш кхоачашъярга хьажарах, партийни болх Iилма ларда тIа дIахе дIадехараш. КПСС XXIII-ча съезда решенеш кхоачаш а еш, партийни организацеша дикка лакхбаьб шоай болх, коммунистий хьинар.

Ленин историна юкъе вахав дунен тIа эттара хьалхара социалистически паччахьалкхе — белхлойн ахархойн паччахьалкхе къамрий цуна хьалхе лелаьдаьца а яхаш. Ленина дегIабоалабир паччахьалкхенах бола марксистски хьехам, кIоаргга гуйбаьккхар Советий Республика — керда тайпара паччахьалкхен, буржуазно-парламентарни республиках моллагIчул а лакхагIчен демократическегIа йолчен кердача тайпарча паччахьалкхен исторически лоархIам хьалар. Цо белгалдаьхад Советана вIашагIтехача къахьегача халкъа паччахьалкхен деррагача гIулакхаьта доал де могаргдилар а из доал де лекдаргйила хилар а.

Советаш, социалистически паччахьалкхе хадданаз чIоагIъеш хиларца Ленина гуш хиннад белхлой класса, берригача къахьегамхой хьаштеш тешаме Iалашдергдола, социалистически хьисапе обществении вахар эргадоаккхаргдола кертера а хиланза зарглоаца а хьал.

В. И. Ленина аьхад алам дIахьалхашна яха йиш яц социализмагахьа гIа ца боахаш хилча. Социализм общественни дегIаахара объективни эшараш кхоачашдар да, белхлой класса, дукхача наьха хьашташ кхоачашдар да. Духхьал общество социалистически вIашкIехьаьккхара мара могаргдац экономика, Iилма, культура халкъа долча берката дегIайоалде, шоай лоIаме къахьегра а хIама кхоллара а къахьегамхой хьалгIоаттабе, наьха таланташи цлога ховраши масса тагIоралхьара дегIадоаладар эша парагIата ла. Социализм из я общественни вахара масса дакъе а адамий белла тIехь а сихен хаддаьзен хулд процесс.

Ленина белгалдаьхад социализма цаI мара бола материальни лард Iилманен техникаьнен карагIаьнарий ларда тIа хьаьаь йоккха промышленность мара хила йиш ца хилар. Духхьал чIоагIа дегIаенача производствана мара могаргдац белхлойн ахархойн къахьегам аттача баккха, шортта хургдолаш материальни рузкъаш хьале. Экономически болламеч рузкъа нийсса пойла эша тIертача йоаккхача мукъарча аладах йолча гIишлонах мара социалистически яха цIи тIалла йиш яц, аьхад В. И. Ленина.

В. И. Ленина инициативаьи цо нисъярчад доацаш хьалхе лелаеш оттайир ГОЭЛРО план социалистически общества материально-технически база хьийга эттара а лоархIаме йола эттп а хиннa дIаэтта цаI йола пхимъа боахама план. Хьалхарча пятилеткашка кхоачашъе йолаьча мехка еча индустриализацех социализм Iахьан советски халкъо доаттабу Iалашъяте бокхха къовсам хилар. Цо хьахилйтар халкъа йоалхамь дерриге доакъош дегIадахийтара а халкъа вахара хьалторе тоийра а йола чIоагIа лард, Iалашйир вай Даьхен обороноспособность, вай мохк Iилма-технически прогресса хьалхарча мугIарашка баьккхар. Социализма ах бIаь шера опыто баккъдир йоккха социалистически индустри хьаяра ленински политика нийса хилар.

БIаьшерашка ахархой тIехьабиса хилар дIадаккхара, юрта социализма экономически чIоагIа ларда хьаяра ленински кооперативни плана ларда тIа юрта боахам социалистически хьисапе кIоаргга хувца бийзар. В. И. Ленина дукхаза а аьхад аIамига боахам къела хIалкара боалатургбац, хьаьта лелачоча коммунизма лард йоллаьтургьяц йоккха технически эволюции эша мара.

Шоай лоIаме ахархой духха а коллективни боахамашка вIашагIехетаро кулакаш дIабахаро — эксплуататорски тIехьара класс дIабаккхаро, совхозаш хьаяро ахархой вахар вардагара социальни хийцар, юртарча вахара берригa а лоаттам хувцаш йола чIанзара йоккха юргбоахама производство хьалъяра виигар. Коллективизаце юрт социалистически лелачоцара новкъа къаккхар, белхлой классаи ахархойн цхьоагIо чIоагIйир. Социализма ах бIаь шера опыто баккъдир юрта боахам социалистически новкъа эргабаккхара парте ленински политика нийса хилар.

В. И. Ленина аьхад, социализм къахьегамхошна мара мехар къоарга, шоай опытаца социалистически организацеца эргара халагIа дола дешаш къастадеш йола халкъа дийна творчество я. Цунах латт социализма реальни демократизм. Социализмо миллионаш бола белхлойн ахархойн общественно-политически вахаре дакъа лацара юкъеоз цар, общественни гIулакхашта доал дара юкъе хьаноаь дакъа лоацара шерра торонаш лу, къахьегамхой боазьониийн дабаниийн материальни а политически а гарантеш Iалашъю.

Коммунизм хьалхьара процессе социалистически паччахьалкхен строй демократи эргайоалаш тоа а лу, дIахо дегIа а йоагIа. Советски общества вахара юкъе, дукхача наьха политически кхетами къахьегамд хьинари дегIадоалазара юкъе лоархIаме меттиг лоац халкъа Iаьдала органаш — Советаша, общественни организацеша — советски профсоюзаша, Ленински комсомола, кооперативни а кхыча а организацеша. Вай партена шийн декхар гу дIахо а тIехьата Советий, профсоюзий, комсомольски, кхыча общественни организацей хьинари инициативен лакхъяриш. Социалистически демократи чIоагIъяреи дегIайоалаяреи кертера политически хьал ца белхлой класса, дукхача наьха хьашташ кхоачашдеш йолча Коммунистически парте хьалхе лелаяра лоархIаш.

Къахьегамхошта йола кортамукъале — из эттара хьалха эксплуатацех, социальни, политически, къамаш низ-Iоткъамах, боаденах, культуре йоацаш лелачаза хиларах уж мукъабовлар да. Ленина хьийхад кортамукъалевах бола дош хаьдда — исторически къоастале яхаш: хьанна йола, малагIча класса йола кортамукъале? Сенна йоча кортамукъале? Сенна йола кортамукъале? Социализма хьашташа, халкъа хьашташа дIалех империализмо лехарех, антиобщественни, антисоциалистически элементех социалистически демократена карагIдаьнараш лорадар. ДIахо социалистически демократи, личноста кортамукъале дегIайоалаяр да социалистически общежите принципашта, нормашта юллагIча уйнара а тIехховдарца мишар хургбоацаш общества берригача членашта кхетам болар.

Социализм чIоагIъяра, халкъа долча берката бокха лоархIам болаш да вай юкъара гIулакх бахьан, социалистически Даьхенна хьалхашъяра шийн граждански декхар бахьан бола шийн бехктоеддам обществе хIара члено нийса кхетабар. Кортамукъале хила йиш яц обществана хьалчаьнка общества хIара члена бехктоеддам боацаш. Ленина белгалдаьхад: обществе а вахаш обществах мукъа хила йиш яц, яхаш.

Социализм хьалхе йиш яц, аьхад Владимир Ильича, дукхха наха культурни дегIабаккхара бIарча исторически муг ца баьккхача. Октябрьски революце, Советий Iаьдало хьалхьа белхлойн ахархойн образованен кхетамца хIама кхоллара творчествиен эша хьалаш. Вай мехка хиннача культурни революце образовани просвещении едар советски наха, Iилма дегIадоаладир, халкъа интеллигенци хьайир, общества духовни вахара ерриггача сферашка социалистически идеологи чIоагI а йир, лора а йир, дукхагIа хилийтар дунен культура ганазин. Социалистически революце идеяша хьадаь литература искусство пролетарски пхьарха. ГIулакх, коммунизм котъяккхара тIехьа лоаттабеча берригача къовсамца юкъе дола дакъа а хиина дIаэттад. Социализма ах бIаь шера опыто баккъдир культура хьаяра хьаккера парте ленински политика нийса хилар.

Ленински генина революце практически а къастадир къаман дош. В. И. Ленина белгалдаьхад, адамий дийна тешара, социализми коммунизми котъяккхара тIехьа лоаттабеча къовсаме хьаьгIо хIама нилга къаьгта кхетадаш шерда а хьо къаьнгий союз хилара юрг ца хилар. СССР халкъий доккхалоаца лоаттам чIоагIдаь, вай Даьхен социалистически республикай экономикен культурен тоаллара, цу республикай чIоагIача цхьоагIоно тешанен баькду къаман дош дIоестадеча парте ленински хьехайн политикен нийса хилар, пролетарски интернационализма идейн котъялар.

В. И. Ленина шерца хадаргдоацаш дувзаденна да Советски ТIема Низам хьаьнилар, цар турпал истори, пролетарски революце тIема программа хьалра, социалистически Даьймохк лоралара хьехама исторически заслуга цун я. Советски паччахьалкхен деррагача истори дана вай ТIема Низама маьстагIашца лоаттабеча къовсаме сий долаш гIайгIаьа ший тIема байраш, социалистически Даьхе кортамукъен шийн лоIамен хилар лорадаьа, халкъаш фашистски доала дIалтаралаьад. Советски халкъон цун ТIема Низамо даьр дагаледиталу империализмо лехарий хьагIаьна фе вино, дана кийча хилар, аьнна Ленина ааь васкет.

Ленински весеташ кхоачаш а деш, Iалашъяте йоккхий халонаш эша а еш, эксплуататорски классех вуебисараша чIоагIа еш йола духьале йоза а еш, партеи советски халкъо исторически лоацача хана вай мехках белхлой классеи ахархойн йохаргIбоацача цхьоагIоц тIа, СССР деррагача халкъий вежараша дотта хотагIлен тIа хьайир низ бола социалистически паччахьалкхе.

Социализм хьалхьара гениальни курс парте чакхьаьккхар Ленина белгалбаьккхача нийсача новкъара парти яккха гIейртача троцкизмаца, сахьдехьарча а аьттехьарча а оппортунизмаца, национал-уклонистаца, кхыйолча антиленински группировкашца лоаттабаьча къовсаме.

СССР-е социализм йиза а хьала а котъялар, коммунизм хьалхе долдалар ленински идеяш реальни кхоачашъяр, Коммунистически парте политика котъялар я. Социализмо деррагача дунента дIахьекхаб шийн сийлахь-бокхха, вахар эргадаьккха тоалеш бола дар, дуккха йоацаш ме капитализмо тIехь хилар. Сийлахь-боккхача Даьхен тIом тIа советски халкъо котдаларо, прогрессан цивилизацен эттара къизагIвола маьстагIа — фашизм оалара тоаладеш баьккхар советски паччахьалкхе йоаргIйоацаш хилар, дукхача къамех латта советски халкъ марксизма-ленинизма идейшта тешаме хилар.

Советски Союза ах бIаь шера дегIаахара итогаша тешал ду марксистски ленински хьехам болх а хилара шийна бетагаш хилара. Коммунистически парте хьалхе а лелаеш вай халкъо хьош бола никъ нийса хилара.

Ленин историна юкъе вахар дунен пролетариатна, дунен халкъашта коммунистически болама къонабаьккха боккха хилара тарра. Эрсий хьаьа революце опыт дIашагIтехара, дунен халкъаьйта юкъарча белхлой классе къовсама — ларда тIа цо йоккха дакъа хьаьна коммунистически болама стратеги тактикен оттеча. Пролетариата цхьоагIо чIоагIъяра тIехьа хIаьа ца луш къовсам лоаттабаь В. И. Ленина. Цо интернационалистий кхоачашдара толамца дIахьахьаца вахара эттара кертера дьаь белхлой классе цхьоагIо хилийта гуш хиннад цуна.

Ленинизмагара айхаь интернационализма байракх дунен халкъашта юкъе барт-цхьоагIо хилара уйтанна кхетабера. Ерриг коммунисташи берригача къахьегамхойн. «Капитал, — доаладеш хиннад Ленина, — дунен халкъашта юкъера низ ба. Из низ эшорбар белхлой дунен халкъашта юкъера цхьоагIо эш, цар дунен халкъашта юкъера бола низ».

Къаманашта юкъе исастагIал, къамий вIашин доввнаш хилара, къамаш вIалла хьада лахара духьал да вайх.

Революционни низаш кхотадена Iалашъяте бокхха лоархIам болаш хилар Ленина инициативах хьадаь Коммунистически Интернационал. Шийн хана революционни денал гIалахийта Ленина къовсам лоаттабаь, дунен халкъашта юкъерча оппортунизмаца, авантюризмаца, национализмаца духьал, революценен социалшовинех цареx бола кхерам хьалхехьа а дIабовлийтаж хиннаб коммунистически партеша.

Истори наькъа йиза боккъийн дунен дегIаахара ленински анализ, империализма революционни чулоацама характеристика, аламаш дегIаахара юкъе хиннача кулцама этап, дунен коммунистически революце юхь хиларах тарра Сийлахь-Йоккхача Октябрьски социалистически революцех бех йиз.

Марксизма-ленинизма денал долча байракха кIал бияза бола турпала никъ баьб дунен халкъашта юкъерча коммунистически болама — ба боккхал чаьч боацаш революционни къовсамхошкара болабенна шийн мугIарашка этташ миллионаш бола коммунисташ вIашагIтехача низ богга эскарга хIачалена. ХIанча из ша дунен деррагача мехкашка йола марксистско-ленински коммунистически белхлойн партеш революционни болама хьалда латт, марксизма-ленинизма юкъарча ганза шоай дакъа юкъевхуз.

Коммунистически партеша, белхлой класса, къахьегамхошна Iалашъяте бокхий котaлонаш яхаб империализма духьал, капитала классови низ-Iоткъам дIасхара боадара тIехь, колониальни доала эхь доза система дIаяккхара тIехь лоаттабеча къовсаме. Дунен халкъашта юкъера белхлой класс, социализма дунен система вай ханарча замая кертерча могтиге оттаяр къахьеш мукъалахара революцена дахьа толамаш марксизм-ленинизмо ехха доронгатиен - исторически котaлонаш я. Империалистически буржуази чехха хоргагIъяьнцен эгIаьахар хьовзарах керда, социалистически строй кот ца йоалаш юсаргьяц, аьнна, Ленина хьалхедьа а гуш хиннар кхоачашулаш латт.

ТIаьххьара экономически политически халонаш эшаь гIерташ, кIоаргъенна къоастайургIйоацача вIашдухьъенаьта кIадхара ялла гIерташ, империалистически реакци тIа-тIа дукхагIа тIема авантюрайн провокацийн новкъа йол. Империализмо миллионаш бола наха цивилизаценен культурана карагIдаьнараш хIалакдара кхерама кIалъоттаду. Машаран халкъий кхерамхеенчен бола кертера кхерам а хиина дIаэттача американски империализмо сихадаь дунен тайп-тайпарча районашка эше леладу духамаме гIулакхаш. Реакце низаш йолхуш хьалхьош шоай лоIамен кортамукъен хилара. Хьалхха дIахьача хана а сана, империалистически реакци каст-кастагIа лелаеш йоалйай фашистски диктатура методаш. Империализма хьалхьаш къаьстача низаш бех империалистически гIаьрахой политикана духьал, демократи, социализм, машара гIулакх бахьан лоаттабеча къовсаме деррига революционни, прогрессивни низаш вIашагIехетара тIахьехаш бола ленински тIахьехам.

ХIанзарча дунен тIа латт ший идеологена юкъера — социалистически буржуазии идеологена юкъера эттара карагIбола къовсам, пролетариати буржуазен, социализми капитализма мишар хургбоаца классови позицеш хьаьбохкаш бола къовсам. В. И. Ленина белгалдаьхад «вай декхар да капитализмашта еш йола еррига духьале, духхьал дIахьи политически яр хиина цIе Iеш, идейни, эттара кIоаргагIа, эттара низ болашагIа яр а эшаьа». Империалистически буржуазе шерте эргIув луш националистически, ревизионистски, экстремистски хьарча элементашка, социалистически мехкий халкъий классови сакхетам ахаьбе, идейно-политически цхьоагIо меттте, къахьегамхой вIашагIкъестабе гIерт.

Буржуазин идеологеца лоаттабеча къовсаме ца а хила йиш а яц нейтрализм, цхьаккха тайпа компромиссаш классови принципаша мишар бац, уж къовсаме котъюв. Буржуазин идеологи гучаяккхар марксиста-ленинца революционни декхар да.

Марксизма-ленинизма байракха кIал деррига дунен тIара къахьегамхой вIашагIбеттадарг империализма духьал, тIема авантюрайн дунен халкъашта юкъерча провокацей империалистически политикана духьал, машара, демократена, социализмана, халкъаш шоай лоIамен кортамукъен хилара тIехьа лоаттабеча къовсаме. Маркса-Энгельса-Ленина хьехам массарел низ болашагIа ба, хIана аьлча из нийса болаьб.

Ленин истори юкъе вахар къахьегамхой кортамукъале ирсе бахьан дола санна вола къовсамхо а волаш.

Цо ше кхо ца веш къовсам лоаттабаьб социализм котъяккхара тIехьа. «Из сийлахь-доккха гIулакх да, адамтачь гIулакх а деррига вахар дIадала а кхоалацар» — аьнна яздаьд Ленина. Цун дерриге вахар дIаденна дар белхлой классе, къахьегамхой халкъа гIулакха, революце гIулакха, коммунизма гIулакха. Моастагаьна мишар бергбоацаш, политике принципиальни, хаьдда йола пролетариат къоастача наьхара хиннад Ильич. Дукхача наха хадарганза буваш хилар, наьха дагаралар доаваш, терко еш хилар, доккхад ца лелаш шийнгар а кхачаргара а доагIар ца делаш хилар — шитта я вай болчча а хьаьоахакчун а йовргIоаца образ.

Ленина тIехьа вахаре, цо шийн вахар дIаденна гIулакх бахьан ца чав веш къовсам лоаттабайрa ленинхагIа а боргIатагIа а цхьаьнкха хIама доц. Белхлой, ахархой, интеллигенци, деррига дукхача къамех латта советски халкъ тешаме да ленинизмана. Ленина шерца дата а зах, къа а хьаь, вот а дукх из. Дукхача наха кхетаме хьетача къоаца, кхетаме хIама кхоларга гучаьдоал ленинизмана, коммунизма гIулакх тешаме чилар. Советски наха хьа мел дечунца дийна Iоаш хьаьтт Владимир Ильича Ленина идеяйн уйлаш йолде. Вай парте деррагача шийн сий долча доцуща коммунизм хьалтара ленински генеральни дош ахай. Парте Программа тIа, КПСС XXIII-ча съезда решенеш тIа къоастадаь да коммунизма материально-технически база хьалъяра, общественни этношенеш эргалъя тоаяр а, лакхача политически сакхетама уйла хургбалаш советски наха кхетам болара дIахо дола декхараш.

В. И. Ленина Iалашъяте бокхха лоархIам бола хилийтад кагирхошта коммунистически кхетам болара, революционни къоаншех керда общества хьалъечои юкъе цар хьинаре дакъа лоацара. Цо белгалдаьхад кагирхой бIарча бола революционни мировоззрени хьахилийтара, йоккхагIча новкъалий Iалашъяте йIалхий опыт цара йоаза, коммунизма практически балха хьалхе дезара дола гIулакх де хара бокхха лоархIам хилар. В. И. Ленина аьлаь ший дIайодаь социалистически общества адами кхы тоаккхагIа дег-уйла йолаш хьальергьа бераша. КагIийча нахагеца мехкарашкeн кхайкам ба «Дешбе, дешбе, дешбе!», цу дешачера вай болх, кердача къоанечунцa лаашна керда, сийрда вахар хьале оттаргдолаш» аха ленински тIахьехам.

Сакхетамерча вахар чу бовлаш, кагирхой парте хьалхлелана хьай новкъа болх, революционни традицеш дIахо кхуза, лебаду вай общества материальни духовнии рузкъаш. Коммунистически парте, советски халкъе доккхал ду ленински комсомола ах бIаь шерарча турпалча историех, революционни къовсамен социализм хьалъяреи ерригача этапашка коммунизма идеяшта духьалта йоаццаш шоай тешаме хилар хьахокхача вай кагирхой сий долча гIулакхех. Парте хьалхале а лелаеш Ленински комсомолах кагирхой тIехьенашта йола общественни вахара, политически чIоагIбалара, коммунистически кхетама Iалашъяте дика школа хиннай.

Коммунизм хьалхьара массалоча достамашка советски наха парте хьалхле а лелаеш доккхий толамаш дахьа. Iалашъяте чIоагIа дог гIоддалина кхоачашду вай халкъо КПСС XXIII-ча съездой Центральни Комитета Пленумашеи оттадаь, общественни производства эффективность, къахьегамхой вахара материальни культурни боарам лакхбара, советски общества морально-политически цхьоагIо чIоагIъяра тIадерзадаь политически, экономически, организационни гIулакхаш. Промышленни производство дегIайоагIа сихача темашца, тоалуш доагIа юрта боахамера гIулакхаш, лакхлу халкъа вахара хьал-торо. Цу деррагаче а советски наьха даржаша, керда доккхий декхараш толамца кхоачашдара тIехь.

Партеи тIехьа тIайоагIача хана а чIоагIъяр эргIара цо йола гIерта ленински новкъа.

Ленински новкъа вахар, Ленина доаладеш хиннадар — из да:

— коммунизм хьалхьара мел хилар даг, цу доацаш къахьегаш социалистически Даьхен материальни духовни рузкъа лебадар;

— коммунизма материально-технически база хьаяр, промышленни юртбоахамен производство хаддаза дегIайоалъяр, халкъа вахара хьали культурен лакхъяр, халкъа бохама доал дара методаш эргалъя тоаяр, къахьегама оасале лакхъяр, Iилма-технически прогресс сихъяра тIехьа тIаьгIерта къовсам лоаттабар, къахьега саг лоархIаргдолаш кхетам балар;

— дIахо а белхлой класса, ахархой, халкъа интеллигенце морально-политически цхьоагIо, вай мехка халкъий вошали доттагIале — ерригача вай котлоний тешам чIоагIбар;

— советски паччахьалкхе чIоагIъяр, социалистически демократи дегIайоалаяр, вай деррагача махаре Советий общественни организацей лоархIам а бехктоехам а лакхбар, паччахьалкхена доал дара практически гIулакхашта тIа-тIа дукхагIа къахьегамхой юкъедар, керда саг — коммунизм хьинаре хьалхьер кхетамца хьалкхевар;

— коммунистически парте мугIараш хаддаза чIоагIдар, партии халкъи цаI хилар лорадар, партийни паччахьалкхен вахара ленински нормаш цIенкашта лорадар, принципиальни хилар, балха тIехь гIулакх дар, лоьтал ца йоалий хIама сиха кхеталеш хилар, дисциплинен организованности чIоагIъяр, антиобщественни гIулакхаш ловргIоацаш хилар, кхоачамбоацараш хьаьдда гучадахари дIадахари;

— марксистско-ленински теори цIена хилар лорадар, общественно дегIаахара хьаьда-исторически хьалашка тIедожача творчески дIаьхийдар, политагIа тайна зале а буржуазии идеологе гучаяьалашта духьал принципиальни, мишар хургболаш къовсам лоаттабар;

— советски Даьхен оборонни низ лакхбара хаддаза йоаккхе яр, империалистий агресси юхтохара, социалистически Даьхе лорадара халкъа эскари хаддаза кийча хилар хьалдоаттадар;

— шийн интернациональни декхар сийленна кхоачашдар, империализмаца реакценен духьал лоаттабеча къовсаме дунен халкъашта юкъера пролетарски барт-цхьоагIо чIоагIдар, капиталистически доалаи низ-Iоткъам бараи духьалара пролетариата революционни къовсам, къамаш мукъалахара болам чаготта хьалладар; дунен социалистически систем низ, дунен халкъашта юкъера коммунистически белхлойн болам кхотабалар чIоагIдар.

Вай парти, белхлой класс, советски халкъ эттара хьалха доладелла социализми коммунизми хьалхе. Советски наха кхетаду цара чIоагIа исторически бехктокхаме хилар, марксизма-ленинизма идеяш котъялара берригa шоай низ дIа а лу.

КПСС Центральни Комитета соцам бу:

Союзни республикай компартей ЦК-ашта, парте крайкомашта, обкомашта, горкомашта, райкомашта, юкъьаланцарча партийни организацешта, Советски Эскарен ТIема-Форда Флотен Кертерча политически управлененна, соединенений тIема-лешара заведенеш политорганашта тIалуз В. И. Ленин ваь бIаь шу хилара кийчо яй политически организационни болх шерра боаржабар, цунах партийни юкъара, халкъа юкъара гIулакх а дерхIаш.

Партийни организацешта, советски органашта, общественни организацешта, Советски Эскарен ТIема-Форда Флотен политорганашта цхьана В. И. Ленин ваь бIаь шу хилара кийчо яра республике, крае, областе, округе, гораде, районе, хIара предприяте, совхозе, колхозе, эскара доакъошка а кемашка а гIоала хаьдда йоал гIулакхаш оттадар.

КПСС ЦК-а, В. И. Ленин ваь бIаь шу хилар белгалдаккхара дикагIа бола способ дерзI советски халкъа хьалхашка латта бохам хьалбарен культура лакхъярен Iалашъяте йоккхий планаш кхоачашъяра тешам тIабахийтар. Кертера ниг тIабахийта боагIа КПСС XXIII-ча съезда хьалхашка оттадаь актуальни экономически, социально-политически, идеологически декхараш кхоачашдара.

КПСС ЦК раьза а болаш белгалйоаккх, промышленноста, транспорта, гIишлошъеча предприятей, колхозий, совхозий дукхача коллективаш инициативах дIайолаенна доазув доацаш Ленин дувла весилгеш йуи васкеташ кхоачашдара тIехьайча къовсача юкъе дукхача наха хьинаре дакъа доалаш хилара хьагойтам йола сийлахь-йоккхача Ленина — вай баьччен хьехархон ваь бIаь шу хилара дахла чIайоаттIара лакхадара, халкъа болам дегIабоалабара ихе шерра пайи толамна кхоачашъяра тIехьа мехка доккха латта социалистически яхь.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 50 шу дизара кийчо яра опыта пайда а эцаш шерра боаржабе масса а тайпарча болча наха юкъе пропагандистски массово-политически болх. Берригача политически балха кертера чулоацам хургIа бола парте, дерригача советски халкъо Ленина сийлахь-доккхий васкеташ кхоачашдара, революционни къовсама дара бола марксизма-ленинизма лоархIам кIоаргга гучабаккхара тIехьара къовсам, сийлахь-нокаха хьалхьалхо, революционер, Коммунистически партий дунен тIа эттара хьалхара белхлой-ахархой социалистически паччахьалкхен хьалхьар, дунен халкъашта юкъерча коммунистически белхлойн болама баьчча хиларах тарра В. И. Ленина исторически лоархIам масса а оагIорахьа хьахьокхар; вай мехка социализми коммунизми хьалхьара, дунен социалистически система, дунен революционни болам дегIабоалабарои чIоагIбарои бола марксистско-ленински хьехам башхар.

Политически болх тIаберзайе беза ленински васкеташта тешамен коммунистически бIубеннек хилара, капитализмаца, буржуазин идеологеца мишар хург ца хилара уйлаинца советски наха кхетам балара, дIахо а советски халкъа общественни къахьегамен хьинар лакхдара, патриотизмаи интернационализман кхетам балара, вай Даьхен экономически обороннии низ намотта чIоагIбара.

Цу дезача денна кийчо еш хиларца дувзаденна КПСС ЦК-а эттара лоархIам бола декхар дерхI дIахо а марксизма-ленинизма теори — коммунизм котъяккхара тIехь лоаттабеча къовсаме вай парте чиэ бола идейни герз дегIадоаладеш боча творчески балхех.

КПСС ЦК-арча марксизма-ленинизма институте, общественни Iилмай Академе, СССР Iилмай Академе гуманитарни институташа, лакхерча дешара заведеней общественни Iилмай кафедраша низ тIабахийта беза марксистско-ленински теоре актуальни дешаш — коммунизм хьалъяра, социалистически демократи дегIайоалаяреи чIоагIъяреи, коммунистически кхетам балара проблемаш оттаяра, революционни кортамукъален болашен деррига дуне дегIаахарен процессий толашагIдар теоретически вIашагIтохара.

Маркса — Энгельса — Ленина идеяш кIоаргга Iомаяра наряд пропаганда яра къахьегамхошта коммунистически кхетам балара тIехь партийни организацеша беча идеологически балха ларда я. В. И. Ленин ваь бIаь шу хилара кийчлуш партийни организацеш декхаройла я берригача коммунистий марксистско-ленински образовани, дукхача коммунисташен парте боацараши революционни теори кIоаргга Iомадара дахкъера болх лакхбе.

ВЦСПС-а могаллола социалистически яхь юкъера дукхача наха инициатива коммунистически къахьегама болам дегIабоалабара, къахьегама оасале лакхъяра, къахьегамхой къахьегам, быт, салаIам вIашкIехьбаккхара бола лакхбара тIалараьдаь дена В. И. Ленин ваьча дийнахь дена бIаь шу дизара кийчо еча юкъе профсоюзаш дакъа доацаргдола гIулакхаш оттадар.

ВЛКСМ ЦК-ана могаргда В. И. Ленин ваьча дийнахь дена бIаь шу дизара кийчо еш хиларца дувзаденна комсомольски организацей балха план оттаяр, комсомольцашта, советски кагирхошта ленинизмана тешаме хилара уйланца, Коммунистически парте сийлахь — йоккхий идеалашта тIехьа шоай хьо ца бош лоаттабеча къовсаме уйланца кхетам балара къаьстта терко тIа а баьккхийтар. Ленински хьехаме баха а къовсам лоаттабе а бола къонача наха лоIам, уж кийча хилийтар комсомола беркате дешар да. Кагирхой, комсомол тIехьа тIайоагIача хана а чIоагIа тIагIертта кхоачашде декхарийла я деша, деша, деша, аьнна Ленина даь васкет, кIоаргга а творчески а Iомале деза марксистско-ленински теори, Iилмани, техникана, культурана карагIаьнара эттара лоархIараш, кхетаме дисциплина йолаш къахьегача шийн лоIами оамали чIоагIъе еза.

«Правда», «Известия», «Экономическая газета», «Сельская жизнь», «Советская Россия», «Труд», «Комсомольская правда», «Красная звезда» яхача газетий редакцеша, «Коммунист», «Партийная жизнь», «Политическое самообразование», «Агитатор» яхача журналий редакцеша, ТАСС-е, АПН, центральни моттигерчен газетий а журналий а редакцеша В. И. Ленин ваьча дийнахь дена 100 шу дизара деталь материалаш арахьара планаш оттае еза. Кепайоазон тIа масса а оагIорахьа хьахьокха деза Ленина вахар по баь масса оагIорахьара революционни болх, ленински идей теоретически ганз, марксизма-ленинизма идеяш кхоачашъяра тIехьа КПСС-ен берригача коммунистически боламон лоаттабу къовсам.

СССР Министрий Советерча радиовещанен телевиденен Комитета Iалашде деза В. И. Ленин ваьча дийнахь дена 100 шу дизара еш йола кийчо масса а оагIорахьа хьахьокхийта, къаьгта а кIоаргга а гучаьнкха еза Ильича образ, цун вахари революционни болхи, цун теоретически наследи ганз, марксизма-ленинизма идеяш кхоачашъяра тIехьа партен халкъон лоаттабеча къовсамах дувца деза.

Ленински юбилейна кийчо еш хиларца дувзаденна СССР культура министерство дьаша еза В. И. Ленина вахарцен балхацен юзаденна йолча дикагIча драматически музыкальни спектаклашта лоархIача конкурсашта — хьажарашка, концертай тематически программашка. Москве, Ленинграде, союзни республикай столицашка «Искусство — халкъа» яхача ленински девизах деза дешош, цхьанна йолча гиредашка искусствай фестивалаш дIахьара, изобретательни искусства выставкаш оттаяра.

СССР Министрий Советерча кинематографе комитето Iалашде деза В. И. Ленина хетадаь художественни документальни фильмаш, марксизм-ленинизм котъялар цхьаьхкаш бола фильмаш арайоахийта, В. И. Ленинах йола художественни, документальни, Iилма-популярни фильмаш шерра хьахьокхийта.

СССР писателий Союза, СССР художникий Союза, СССР композиторий Союза, СССР кинематографистий Союза, СССР журналистий Союза, «Новости» яхача кепайоазон агентства, СССР архитекторий Союза правленеша могаргдола В. И. Ленин ваьча дийнахь дена бIаь шу дизара еча кийчоца юкъе творчески союзаш дакъа доацаргдола планаш оттаяр.

* * *

КПСС Центральни Комитето белхлой, колхозхой, интеллигенци, советски тIемахой тIахьех Владимир Ильич Ленин ваьча дийнахь дена бIаь шу дизар КПСС Программа тIа, парте XXIII-ча съезда решенеш тIа, Октябра 50 шу дизарца дувзаденна тIайбача документаш тIа оттаь коммунизм хьалхьара планаш кхоачашъяра тIехьа лоаттабеча къовсаме керда толама дахара.

Революционни тIемашка, керда общество хьаяра тIехьа лоаттабеча къовсаме чIоагIъенна йоа вай парте, вай халкъ йохаргIйоаца чIогIо я за шийн баьччан хьехархочуни Владимир Ильич Ленина сийлахь-доккхий васкеташ лоргIа на доалаш кхоачашдара.

ДIахо йолача хана а ленински хьисапа бехк а бергба вай, дахайта а да, Владимир Ильича Iалашъяте дийна памятник — цун лоргIоаца идеяш сийлахь-ленински шайяаргIаран кхоачашъулаш бола коммунизма здани хьал а еш. Иныа а айкагIа кхетадаргда вай шоай мугIараш! ДукхагIа тIагIерта а шоана ца деш, дисциплина а организованность а йолаш хила! Коммунизм хьалхьара ерригача участкашка дукхагIа творчески инициатива хилийта! Коммунизм бахьан лоаттабеча къовсаме революционни марксистско-ленински байракх лакхагIайе!

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТ.

В. И. Ленин ваь 100 шу дизарга

ЛОНДОНЕРА ДЕНА ПИСЬМО

ИВАНОВСКИ СТАНИЦЕРА ЛЕНИНСКИ МУЗЕЯ ЭКСПОНАТАШ

УЕХАЗА веллан Ильич дагахьйолуш ду. Хоза кийчъяь иллюн витринаш, советски художникаша дийхкача суртеш тIера репродукцеш, революце бахьна цIерна ювзаеннача памятни моттигий карта-указатель. Иштта ю Ленински класс — Кубанерчу, Ивановски станица юстарчу моттиге хоза тарьенна ягIача тхьоалагIча школе дешархоша а хьехархоша а дохкхар иу класс.

Школе даст-каста хуьлу ленински дешнаш, пионерски сбораш, комсомольски собранеш. ХIора экспонатах болучу беваяна дуьйц экскурсоводаша. В. И. Ленина вахара а болха а хьакъехьа дийхкача суртий репродукцеш ахкийтай дешархоша ленински музей болхлоша Ленинградера. Шушенски юстарчу музеяра денал В. И. Ленина фотосуьрташ. Пражски музеяра — В. И. Ленин Прагехь хилара хетаьль фотоочеркаш.

Тераме материалаш яьхкай Польшера. Уж яхкийтай Варшаверчен Поронино ахача юртарчен ленински музейн Iаламан болхлоша. ХIьэта почта дIахо а кеда-кеда письмонш посылканш кхухьаш я.

Вераша революце ветеранаша, Владимир Ильич шоашта воваш хиннача е цуьнах беттабеннача вахатта кхьаташ ухийт, паргара бераш еза я ух. Цу кхьатташта лаьрахIа раздел кхоъстаьй музее. Бевачае-лениндаша чIоагIача беаккхенна лоралдер-дерладу, Ильича дагаволаш ядаь письмош: 1906 шера лондонерчен парте член йолча свердловчаьна А. И. Бычковае, 1910 шера нюка коммунист йолча А. Е. Никифоровае — Ленин Поронине хиннача хана парте ЦК связной хиннача, 1914 шера лени коммунист йолча С. С. Круглова. Ленински парте кхьча ветеранаша ядаь письмош.

Тераме тIаьхьа да цхьацхьа письма а. Из Лондонера ленна Шун автор английски коммуниста Зельда Коган-Коутс я. Из В. И. Ленинахи Н. К. Крупскаяхи оттаенний РСДРП съезде, из нига бейха хинний, английски социал - демократически федерацена хьидорера делегатель из хилара. Цкъа цу тайнара 1907 шера РСДРП V съезде шоай вIашагIкхетарах лаьпа цо иазу:

«Цкъа, съезда заседанешта юккъера перерыв йолча хана, цхьаболча делегаташна къамаьл доаш. аз аьлар: — Из тамаше сийз я ер. шуьнаг, ер-м новкъостий социалистий собрании ал аьнна из хеталой. Оаш-м английски парламенте консерваторей либералели гаьнна дукхагIа, чIоагIагIа Iоттараш ю лешани юкъе а кхуйлаш из къуьсий.

Из айса аьлча чIоагIа сиг делаваьлар хезар сона. тIаккха цхьаьежача сакъерзйие йола Ленин oIаргевайй. Пакха цо аьлар:

«Хьо геттара бакъ дуй, новкъост. Шун английски парламенте консерваторели либералели чIоагIагIеи цIенхаштгагIеи оаза тхоайла вIаши бу а бу тIом ХIаьта хой хьона из шта хIанад? ХIана аьлча консерваторашта либералашта юкъе молагIаш яле а йола цIенхаштгара башхалонаш ии, хIаьта цу шинна а парте доватерани капиталистически классеш, капиталистически пачхьалкхеви чьаштаьш а да. Дешаш сатемегIа хувла йиш я цорга, хIана аьлча, пар къовсамаш хул е Iаьхаал цхьагIча шите кара хиза леза яхалье дент е яхалья из яле а кхьавале а йолча социалистара хьол оттача зашкхама довзаш боалам йоза реформаш чекхъяхара шоша хьакъехьл. Цхьаболъза, ахха, социалистьаша. хIана дунараш за вахара доарахIане йола принципиальни маIанера дешаш, — болхлой болама из маьлельхлийтара, тхоай халъь а сарахь азалле а шахе хиийтаро къонсам эхара дикагIча тайнара мишта лоаттабергба яха дешаш. хIаьта тхога де леза яхача гIулакханен лелар еза яхача политикан. тхона хетарахьа, иха болама уийца болх бе а. из тIалонбе а йоцш йолча хан» сатайнеи безамен хила тIоза йиш я ииз».

Зельда Коутс къьеттIа довшза а лоашхаш дуьц Н. К. Крупскаярча шей хьоашалах. Письма йистелозакхаш цо язду: «Из цага за-их шун. бераш, дуьнен тIа эгтаоз хьалхарча социалистически пачхьалкхен гражданаш а лолаш шоаш дарь».

Дагахк сона цхьаькха а иазмо къгахьара лядь письмо. Из сона доилийтар я краснодарски йиъалгIча юкъерча школа хьехархо Ольга Максимовна Бурилова.

Лондонски мухьар тIалатта из письмо е за ахача англичанкагара Парткерзара за. Сахка туристий группаца Советски Союзе дуьхьача Краснодаршка хиннай из, советски нах мишта бахаш, къахьеташ, садоIаш ба бIаргадейнад аьнна. Горох Алдере йолаш «Солнечный» лича яхача пионерски лагере хьашалгIа хиннай из Ольга Максимовна а воспитателоле шига болх беш хиннай. Ледача хана шийна цетадеинараш чIоагIа тIоаьхьина дукпаш хиннад англичанка. Советски берий вахара йух тIа кролаш хиннай из. Ольга Максимовнас пуьга вIашйолах дешархой В. И. Ленина вахь 100 шу дузаш ше вьехача школе ленински музей йиллина хила хилар. ВIаший адрешаш ден-нал ахкар.

Цига вIашагIкхейттача тIехьагIа дуьха за язадехьа Ольга Максимовна. классе даьй тхьунен. вахьаште юкъераз яда мухьар тIалоза йоккха плакат. Цу чу хиннад английски меттала «Ленин болхлой класса налиикьа хьакъехьа» аха книжка. Из хиннай деррогача дуьнен тIа йолача «Коммунизменча аьлехьал» берий лазар» яхача ленински произведене вахьлда аьнна иадаш. Ах оIаь шу хIана дан аллал хьалха арадакъэха. хана йоалала IажагIленна иу книжка цхьа оIаь хиина из Iеча культ-кара хиина хила меташ за оагIоиш дуьха ешавагIа боккъала тешъенна. цхьабакъэ. йолайоа вIашагIзетаь я. Лондонера Краснодаре ахчачаца ниэь оIьча цу лентиха доппа тоьаро хIана бертгара моттиг дIалаьцай школьаи ленински музея экспонаташта юкъе.

Цу тайнара йола мужеж ленински классшн хьакъй дуьйхача кубански школашна. Къонача ленинцаша йоакхонна дорадг Октябрьски революце бахьна загаволаш нел-лар. кIезиг-кIезига гуллеш хьагулу дун вахахах а бахтах а лаьло лола шоаита мел дейхар.

Юрий ПОНОМАРЕНКО.
(АПН).

80 ЭЗАР ТОНН ЯЛАТ ДАККХАРА

ТХА района кхаш леладераша дика къахьегаш толамаш даьхал укх шера. Юкъера ларххIача хIара гектара тIара 23 центнер ялат даьлнад. Укх шера деррига чудахьаргдола ялат 80 эзар тоннага дIакхоачаде аьнна тIалийна эеххараш кхоачашдулургхилараx шеко ии. 17836 гектара тIа дIадийнача кIи хIара гектара тIара 26 центнер дьаар. Къаьтта дика хьийкъал кIа «Победа» ядача колхозе. Масала, агронома А. Жидкова куьгалхеча шоалагIча тракторно-полеводчески бригаде 39,7 центнер мукх чуийхр 423 гектарах хIаране тIара. Иштта дика хьувкъадир кхаш леладераша кIа а. ХIара гектара тIара 38 центнер чудера.

Дика къахьийгар механизаторашта хьувкъал чубахьаш а. Ерригача колхозашка групповой хьисапе дир ялат чуэпара балхаш. Из балхан долаш механизаторий тIоре хилар 150 комбайнаца лоаццача хана деррига ялат чуийна даккха. Ала оагIа, ялат чуэца лоладелахьа комбайнаш дика кийчъяь хиннилга. Цу гIулакхо вьттув хилийтар деррига ялат доа ца дене чуэца.

Района колхозий кхаш леладераша доа дениал укх шера пачхьалкхенга 25 эзар тонн ялат дохка—планах доагIачул пхи эзар тонн дукхагIа. ЦхьоалагIа август тIакхоачаш пачхьалкхенга дIакхьачад 21 эзар тонн ялат. Духхьал кIа вуриятта эзар тонн дехкад, планах доагIар 12,4 эзар тонн мара доацача. Из дьокхаж боаккхача хьинаре дакъа лаьцал къаьст-къаьстача колхозий кхаш леладераша. Иштта, Орджоникидзе цIерагIча колхоз кхаш леладераша пачхьалкхенга ялат дохкара план 228 процент кхоачашдир, хIаьта «Победа» ахача колхоза механизаторашa — 199 процент. «Красный пахарь» яхача колхоза,— 151 процент.

Укх шера хьувкъал кхебарга диллача бIаргадле леза довчашкарча колхозий кхаш леладераша гураха юв культураш геттара дика хьувкъаьль хилар. ХIара шера лакхду ца болча культурай хьувкъал Феразули Салман председатель волча «Восход» ахача колхозе. 1961-ча шера дена 1965-ча шерагa кхаччалца хIара гектара тIара юкъера ларххIача 18,5 центнер хулар, хIаьта 1966-ча шера дена 23,7 центнерга дIакхьачад гектара тIара доала ялат. Шерагара шерага юртбоахама культурай хьувкъам лайлбе вIашпIехьлоея цар лаьтта леладара культура хаддаьала лакхъярах, хьинаре къахьегарах. Цхьазахча шера вай республика юртбоахама министерства решенех, лаьтта леладара культура лакха йола бригада аьнна оIи елар цу боахама тракторно-полеводчески бригадаца. Укх шерд а иштта дика къахьийгад колхоза кхаш леладераша. ХIара гектара тIара 29 центнер мукх 33 центнер кIан даькхар цар.

ХIана дейийхьа буса болх бу колхозе механизаторашa—тIадоагIача шера хургболча хьувкъама лаьа йоллаш ба уж. Цхьаккха да эзльа из доадеш чах мукъадьаьхар кхоа. цул тIехьагIа юкейиса чa юхкаш дIа а аьха мукъалаьона деррига лаьтта аьхад. Агротехника бокъонаш техха из айтара дика къахьегт колхоза воккхагIа волча агронома Костоев Хьасане. Масеха а кхой тIа хул из механизатораш бечa балхе тIахьожаш доатабеш.

Укх тIехххьарча шерашка колхозе механизаторий тIех дика кадраш вIашагIкхийттай. Масеха шу да Оздоев Юсапа трактористаца болх бу. Ялат чуийша вокзалоше а шиш, комбайн тIа а йийа трактораца болх бе оту из. Иштта дика къахьегаш беагалваьнна вьола механизатор Хашиев Мутзал. Массехк хийнакь баьлар уж 366 гектара тIара кIа чуийна. Дика лош из аьча делаш тракторно-полеводчески бригада куьгалхочох Мамьшев Муьхьадаьх а. ВерхIе гектар совгIча участка хIаранегара 52 центнер ялат лаькхар из куьгалхеча бригадо.

Доа гIозлоакхаш толамаш даьхар укх шера «Красный Октябрь» колхоза кхаш леладераша а. 288 гектарах хIаране тIара юкъера ларххIача 24 центнер ялат даькхар кхаш леладераша. Колхоза кхашкара ялат оарзаш кхо комбайн ар. хIаьта а 17 дийнахь уж балхош лаь баьлар комбайнераш. Доккхал де йиш йоллаш ба механизаторашa Зейтов Саьлевгири, Ампиев Мухьарик. кхьбараш.

Кхы а дикагIа хьувкъаьлй ка бола культураш Орджоникидзе цIерагIча колхоза кхаш леладераша. Цхьацайолча участкашкара хIара гектара тIара 30 центнер совгIа ялат даьккхар иар. Из балхах йолаш колхоза вIаштIехьаьаннад фуна шортта ялат Iалашде. колхозхоита къахьегамах дала шортта ялат дита.

ХIана тIадоагIача шера хургболча хьувкъача лаьа йоллаш ба тха колхозий кхаш леладераш. Деррига гуоахьа дув ялат дIадера ала леза лаьтта 28 эзар гектар та, хIаьта лаба аха леза 21 эзар гектар. Дика лоархIабу механизаторашa цу бедктокханерча Мулакхах. ХIанале 25 эзар гектар тарта лаьтта аьхад районий боахамий механизаторашa. Ерригача колхозашка лаьтта оахаш 140 агрегат я. Къаьтта дика вIаштIехьадаьхад уж балхаш «Победа», «Путь к коммунизму» яхача, Кирова. Цlе Эскара цIерагIча колхозашкара. Соахкарчул дикагIа вIаштIехьадаьхад лаьтта аздра балхаш Кирова цIерагIча колхозе. Цу колхоза духхьал шоалагIча тракторни бригаде 1013 гектар аьхай. Сурта тIа вайна гу лаьтта оаха тракторист Ильнаразьеши Сергей, Харошенко Николая, Злобников Александра агрегаташ. Кхоачам болаш я цу боахамашка механизаторий кадраш. хIаьта лаьтта даьн шии сменах ваг.

Боаккхачь лоархIаме да дикал дашха йола фу шой ханнахьо Iалашлаш а. Цу гIулакха Iалашдаьл колхозашка кхоачам хилал хорша фу. тIера эзар фийтах деза 42—44 грамм хул. ХIана хийша цIенделл да фу. Пулакх кхьча тайнара дулилга а йоа. хIана цкъача кхаш леладераша лаьрхIад дIадуиш доза фу духхьала цхьоалагIчен шоалагIчен классах хилийта. Цул совгIа, хоиш лехкача лаьттенна аьаlехь е аьхачул тIехьагIа хий диила лаьрхIад боахамий специалисташа. Цхьал дешаца аьлча, хургболча хьувкъама а йоагIачa тайнара йоккхо ел ба боахамий механизаторашa.

П. ШУМИЛОВ.
Сунженски района юртбоахама производственни управлене дерттара агроном.

Эстонски ГРЭС хьалъерашта 1969 шера болх бе болалийта езаш я юххьанцара шин энергоблок. «Севзапэнергомонтаж» участка монтажникаша лаьрхIад хIара саьхьата 640 тонн Iа ергйола хьалхаваь котлоагрегат вIашагIбелла бола,

СУРТА ТIА: хьалхава котлоагрегат вIашагIйоллача площадка тIа.

П. Кузнецова сура.

ТАСС фотохроника.

ИЗ ВАЙНА А ПАЙДАНЕ ДА

Юртбоахама техника дукхагIа йола машинаш бIоччача шера 10—30 дийнах мара болх беш хилан. Масала, «СК-4» яхача комбайна шера 20—30 дийнахь мара болх беш, хIаьта хьажкIа дIаювча сеялка — 10—15 дийнахь мара. Цудухьа геттара лоархIаме да царна дертта технически гIулакх лаьттадар. Технически гIо, маьлхо, шишо хана хьехха тоакхергйоалча моттигашка лелаяр. Iилмахоша тахкал, техника йоаэр бахьан из лоаттаяра бокъонаш гелхаярца дIувзаденна долга. Технически бокъонаш из ахаре техникана гIулакх деш хилча шозза дукхагIа болх байта йиш я хуьла.

Цу хьакъехь хуьла дика хIамаш карагIдаьннад Татарски автономни республика юртбоахама къахьегамхошта. Цига мастерскеш, машинаш лелаю ковш, техническа гIулакх лоатталу пункташ хьадьара шерра балхаш дIадолаьаьа. Иштта, укх тIеххьарча ялх шера республика боахамашка хьиэраьй 193 механически мастерски, дIайоаха объекташ.

Техникана дика доал дарах РСФСР юртбоахама министерства дукхаха хьалгIий болх бу цу республика боахамий куьгалхой, специалисташ.

Цига урадиши дика дIаоттай техникана доал мишта ду хьокхш хIара шера из дохьошаш.

Йоаь бетта техника делаэра хотаьлча Татарски АССР-е хиннача семинаре дакъа лоацаш хинний со. Цига тхона дайнар чIоагIа пайдане дар, цудухьа газета тIа из дувца а вай механизатораша шоай балха юкъе из хIахьар а лов сона.

Цу республика цхьадолча боахамашка хилар тхе. «Кошаковский» яхача совхозе оахаш ду лаьтта 2500 гектар мара хьи. Боахама доалахьа 13 трактор, 21 автомашина, кхыйола техника я. Лаьтта, техника хулха оше а боахама аьттув баьннаб 1967 шера 523 эзар сом цIена пайда бе.

ДукхагIча дакъе техникана дика доал дарах, цхь йоаха пайда ала рах карагIдьаннад из.

Тракторашта, автомашинашта, комбайнашта дe даза технически гIулакх даша графиках ду уххаза. Из бехх лаьрххIача помещенешка бу. Машинашта хоагоа чудоттаю, лаьтта хьакхар механизмашца ду, болх сиха чакхбашкхара эша кхьлола хьалхи да цу помещенешка.

Дукхаьча хана болх ца бу техника бетон йиллача площадкашка лотт. Цхьаьха хета тарлу, цу гIулакхага дукха рузкъа дIадола аьнна. Цу хьакъе совхоза воттенча агрономa дайилаь тхона: хьалха техника дахчаш хIамаш кIала уиттаеш доаттайора. ХIара шерта кIаьах площа лкина оашча дахчах 166 сом шерар. ХIадат кIала цхьам площадке бетон иллуна кIадехийтар 100 сом лара дац. Цул совгIа дахчаш ярш сапна хIара шера хувца а мича еза уж.

ДукхагIа йолча боахамашка 10—15 комбайн хьарIа тоалла йомэшаш.

Цу республикерча шийтта колхозах аьснахь машино - тракторни парка яра технически гIулакх мастерий-налипчикий даьрхIача эзиспьяша ду. ХIаьта цхьай ииазаца из болх вIаштIехьбаккха йиш йоалачаф из гIулакх «Сельхозтехника» тIадмлад. Цо хиека пайда баьб боахамашта. Масала сайна 1966 шера гектар кIаьла оахаи деш дIалахар 2 сом 66 кепиг дале соанна дIадалийтар 3 сом 11 кепиг мара дацар. Республика бIарчча хьейцача мох баьйна пайда 10 миллион гарга сом хул. ХIаьта тракторашта кеттал кхьча юртбоахама техника а из лоатталой цу тайнара гIулакх.

Казань ахача городе хIана дено йолай я хальъа боахама карагIдаьнарий выставка. Цига эхьаьа йоккхагIа йола павильон юртбоахама из я. Цу чу хьагойт керда техника, рационализатораша могаю керда приспособленеш. Керда техника специалисташта дIайоаийтара курсаш вIашагIйоха уххаза. Цул тIехьагIа цу курсашка хиццачар 46 сахьата оттадьча программах из техника пайса лелде шоай механизатораш Iомабу. Духхьала сохка гурахьеш Iайн из курсаш чакхъехха вахана 40 эзар сог. Цу гIулакхо техникана дертIа даал де, кхембе Iомабу механизатораш. Вай а из де йиш йолаш дая.

Вай боахамашка лаьтта оала цул пхьадьача хаьа хьоанагIа доацай хул, дIаьта Татаре из кхьча тайнара долг.

Агротехника бокъонаш кхоачашъяра чIоагIа терко е цар. ХIана вай мехка арахецача похарех доаххача хьоаналгIоша пIеньаь техащ оасара барцаш, е оахам я хилаш Iа дий чудир. Цул совгIа лаьтта оахаш шии боала юкъе йоккхаш юс. Из деррига тоьхараш Татарски республикера Iилмахойи практикаши ба. Цудухьа цар могадарах 1966 шера деца боал 16 сантиметр шорбт, хIаьта лоаех 10 сантиметр дIакхьа.

Машхаш гусеничи трактораца моа дахал. Цу гIулакхо лаьтта дикагIа тоалу.

Ялаташ дIалучча деррига лаьттах 400 эзар гектар городе дIаллаш уххаза. ЦхьагIа доза дакъе хIана дош аьнна хул дах. Из культура кхоьльча дIадийна за бола ялаташ геттара дика хьувкъалаIаь деш за из.

Гусеничи ярани совна лаьтта оахаш я шига чархаш йола тракторош а. Иштта пайга бола байта вIаштIехьлоал вай промышленностагара ваьлан ал гусеничаш хьалийцача. 2 эзар чархаш йолча тракторашта ош цар уж. Вай республике йолча «Беларусь» яхача трактореx ку тайнара гусеничаш ехача лаьтта оаха агрегаташ эзар оьеница совъяьргыр.

Н. [illegible],
юртбоахама министерства отдела начальник.

ПОЛИТИЧЕСКИ ДЕШАРА— ЛЕРТТIА КИЙЧО

Коммунизм хьалъеча тайп-тайпарча хьакъонка дика толамаш даьхаl вай республикерча къахьегамхоша укх тIеххьарча хана. шеко йоацаш ала йиш я уж толамаш партийни организацеша наха юкъе бу боккха организаторски кхетамен болх балхь долаш даьхар. аьнна.

Укх тIеххьарча кхаь шера коммунистий, берригача къахьегамхой марксистско-ленински теори, вай партен Советски пачхьалкхенен исторически опыт, чурчен арарчен политика, дунен халкъашта юкъерча болхлойи коммунистически болама актуальни проблемаш Iоазара бола безам лакхбеннаб.

Партийни образовани системе дакъа лоацаш барех дукха а дукхагIа бераш политически школашкеи семинарашкеи чIоагIа безач а болаш дешаш ба, мехка чурча а дунен халкъашта юкъерча а вахарах шоашта дага лоахкача дешашта дала жоп лийсу нах ца уххаза.

Партийни дешара лохерча звенора лаккхерча звеноага кхоачаш дешаш хиларе а йоккха новкъостал ду толамаш вахара.

Партийни дешара керлача системо, марксистско-ленински теори Iомаеча преемственность а последовательность а хиларо къаьстта боккха теркам тIабахийтаб юххьанцара образовани йолча хана хиланча кхы дIахо юкъарче школашка деша йиш йолча коммунисташа шоай юкъера образовани лакхъяра.

ХьалгIадоагIача дешара шера партийни организацеша къаьстта терко е еза юххьанцарча звенога.

Дукхаха партийни организацеша кхаь шерага кхоачаш дIахьаьй юххьанцарча школашка дешара ха, тIаьта хIана из ха дIаь шерага кхоачаш дIахьаьнне могаш. Цу хана деша багIарий йиш хургьа политически зарлаш кIоаргагIа Iомае а юкъерча звене марксизма-ленинизма зардаш Iомадра дикагIа кийчае а. Цхьабакъза цу коммунистех цхьадола дукха хIаьта а марксизма-ленинизма зардаш Iомадургбоашех хургва. Цу нака лаьрхIа вIашагIтехача бахьахьа хургьа парте историех политикан а политически экономе группаш. Ха яхача оаха бакъакъа за масала болх беш болча лекторешкеи школашкеи КПСС чурча а арарча а политика дешашка, экономикай. культуре, дунен халкъашта юкъерча коммунистически, болхлой къамаьш-мукъалахара болатий дIааларча проблемашка лалийтIача.

Терко е йоагIа юкъара образовани доза йолча къонача коммунисташа юкъара образовательни школашка дешарзолаш гIулакх дIадолхаддьча Грозненски района партийни организаце опыта.

Масала, Ермоловски коа тIарча оалхаьарий совхоза цеховой партийни организаце беррига коммунисташ юкъарча дешара школе дешаш ба тайп-тайпарча классашка, Грозненски шурий совхозеи «Горячеисточненский» племхозеи коммунисташ духхьала дарна шоашта вIашагIтехача сайрийнарча школе дешаш ба.

Ерригача республика юкъаьча дешаш сайонийнарчен школашка, техникумашка, вузашка деша вагIа 675 коммунист.

Республике марксизма-ленинизма зардий школашка деша багIараш гIехь-тIехьагIа дукхагIа тул. Нагахь санна 1965—1966 дешара шера уж тайпа 203 школе цар чу деша вагIа 4.664 саги дувалале, цIаьзахача шера уж хилар 491 школе 10.249 деша вагIа саги.

КПСС исторе, политэкономе, философе, Iилма коммунизма зардий школашка деша багIараша марксистско-ленински теори Iомаярал совгIа, цар лакхлу партийни организаце гIулакхаш бахьад, предприяте, гIишлой, колхоза, совхоза болх бахьан шоаш бехктокхаме хилара йола уйла а.

Марксизма-ленинизма зардий школай балдага хьежача гучадаьлар къахьегача, обществени вахаре, бытe коммунисташей парте боалача активисташей авангардни моттиг доалаш хилар.

ХIана укх саьнте марксизма-ленинизма зардаш Iомаеча школашта хьалхашка отта дош да дешара хачит дола юш. Юкъерча звене дешара шу отталаьа. Цхьабакъза масса йолча школашка чакхдоаккхалаш шига Iомае отталаь дешар. Цудухьа кIоайтагIа дийна барашта цхьаьоза предметаш Iомадара хIинан дIаькийча бокъахьа а. хIана аьлча царна лертIа уж предметаш Iома из чулунзаь.

Цхьабакъза юкъерча звенош ерригача школашка хаина дIаькъе мегаргьаш.

Марксизма-ленинизма зардаш Iомаеча школашка вагIахь саиха КПСС исторе, политэкономе, философе программа дика чакхйоаккхаш хулаь, цу мерча школашка Iилма коммунизм Iомае мегаргьа.

В. И. Ленина произведенеш юххьанцарчен юкъерчен звенешка Iомае еза цар дешара пламашка а программашка а хьежа. Предмета эгара лоархIам болашагIа йола теоретически моттигаш Iомае еза Ленина произведенеш Iомаярца юваш.

Цхьайолча партийни организацеша теоретически проблемаи семинарий дика опыт Iоалаш. Цхьазахча дешара шера семинараш а цига Iилма коммунизм Iомаераш а хьалхагIа цIазахча хоналикарчула дукхагIа хилар. Дукха болча хьехархой, инженерно-технически болхлой, юрта боахама специалистий боккха безам хилар цу семинарашка аха.

Семинарашка аьча занятей аьаьча йоача гучадаьлар дукха а дукхагIболаша марксистско-ленински хьевлан кIоаргга Iомдаь хилар, цар цунах шоай практически балха тIехь пайда эцаш хилар. Семинарашка итогаш занятеш ара кеттера хетол ер теоретически конференцеш. Цу конференцешка опыт яра хьисапе эгара хьалха зачеташ уиттайир. Цхьазахча шера 400 теоретически конференци йир яра хьалхарча шера 200 мара ца аьча.

Советски обществe дегIайоагIача парте хьалхе дешара лоархIам лакх ма ду юххьанцарча партийни организацей куьгалхой наха юкъе беча балха ленински стиль а метод а дикагIа хоиш хила беза. Цу гIулакка лаьрхIа хьатIадоагIача керлача дешара шера ахха лерхI «Керлача тайнарча партех бола ленински хьехам КПСС-о а бемараш» йоаза партейа а из дегIабоалабара. кхдой марксистско-ленински дешара юкъе лоархIам беза моттиг доал КПСС ЦК-рча ВПШ программах бола беш бола партийно-боахама актива районни городской школаша. Районашка пропагандисташ кийчбара шоайт хьахул нарах. Цхьа шу из уж тайна школаш г. МалгIобекъ. Надтеречни. Сунженски. Шалийн районашка бола беш йола. Цу школашка дешаш хила беза предприятей организацей куьгалхой, партийни комсомольски организацей секретараш, хIаьта иштта сайрийнарча е лоачих дешара звенешка деша из вагIа партийни советски аппарата болхлой. Цу школай куьгалхой партийни комитетий секретараш хила беза.

Дешара керда шу доладалуш дакхерча звене шерра дIадоладе деза марксистско-ленински теори Iомаеда. Эгара хьалхарча ергIана вIаштIехьадакхха леза В. И. Ленина произведенеш теоретически, проблеман, методологически семинарашка Iомаеда. Цо йиш хулийтаргьа ленински кIоаргга Iомае а В. И. Ленин вахь 100 шу дузаш хиларца дувIаденна наха юкъе беча балха пропагандисташ кийчбе а.

Кхо шу да марксизма-ленинизма сайрийнарча университето КПСС ЦК-рча ВПШ планаш программах болх бу. Цо боккха безам тIабахийтаб коммунистий университете дешара.

Университете деша багIача дукхахьар республика къахьегамхошта лекторашш еш. Цхьазахча дешара шера преподавательшех деша багIарашех партийни образовани Iомаеш бар. Из бар пропагандисташта теоретически методически новкъостал дара балакка хьалхаьра ба.

Кердача дешара шера кийчо йе а университет. Партийно-боахама актива хьалхарча курсашка вах дIаэцаш ба. Цига я партийни болхлой, боахама болхлой, журналистий отделенеш, пропагандистски факультетo дунен халкъашта юкъерча гIулакхий Iилма атеизма отделенеш а йолаш.

Шерагара цу масаза дола дукхагIа а дикагIа а хул пропагандистски кадраш. 1965—1966 дешара шера 2 эзар пропагандист тиннача метта укх дешара шера 3.320 пропагандист вар, царех 87 процент лакхера дешар чакхдаьккха а болаш.

Коммунистий партийни дешара боккха лоархIам бола да школашта, семинарашта предприятей организацей хьалхе лелаю болхлой юкъеувйаш хилар. Масала, Заводской райкомера 385 пропагандистах 335 саг хьалхе лелаю болхлой ба.

Нохч-ГIалгIай областной партийни организаце берригача пропагандистех ахаш гоьрга хьалхе лелаю болхлой ба.

Партийни комитеташа, партийни организацеша укх хьатIадоагIача дешара шера чIоагIа новкъостал де деза комсомолана кагирхой политически дешар вIаштIехьдаккхача.

«Красноярски краевой партийни организаце комсомолани хьалхе делаю беча балхах КПСС ЦК сецама тIа белгала чакакхара комсомольски политически дешара юкъе систематически Iомаяц марксистско-ленински теори.

Кружокаша, школаша, семинараша дукхагIча дакъе термаш Iомаю политически проблемаш, из бахьан долаш просветительне характер я цар. Марксизма-ленинизма лараш кIоаргга Iомайича маро бокъонца кхетаргьац уж проблемаш.

Кагирхошта деза хургаа цIазахча бIаьшерашка хилла йоккхий событеш, Iилма открытеш изобретенеш истори, цIи хезача ваьха вахар довзар. Цу тIулакха терко е эза, бакъда из де леза политически дешар шоллаудовцаш.

Юххьанцарча партийни организацеша къаьстта терко тIадахийта еза кагирхошта политически дешар хьехара пропагандисташ къастабарa, царте райкомий бюрошка чIоагIбе леза уж.

Партийни комсомольски дешара ерригача звенешка боккха лоархIам болаш ха дешаш берий занятешта безам тIабахийтар. Цар безам лакхбергба шi да мехка чурча е дунен халкъашта юкъерча а вахара актуальни дешаш кIоаргга хилия яр. Цудухьа багъахьа хургдар семинарашка, политшколашка, пропаганда яхача формашка цу дешаех лаьпа дукхагIа беседаш йита.

ХIанзара ха пропагандисташ кийчбара, цар Iоазал лакхъяра ха я. Уж кийчбеча партийни комитеташка, дика вIаштIехьдаьккхаха тийша хургда КПСС исторе, политэкономе, философе. дешан хьатIадоагIача шера кIоаргга Iомадар.

Пропагандисташна кхетама болх беш къамаьлаш де деза партийни, советски, боахама куьгалхоша, мехка чурча а дунен халкъашта юкъерча а вахара дешаех пропагандистий информаце система дика вIаштIехьъякха еза.

ХьатIадоагIа шу шу партийни дешара занятешка В. И. Ленина идеешта пропаганда ира, цун теоретически ганз Iомаяра, пролетариата бахьча вахарий балхен масаллаца кхетам болара хетаьль хургьа.

Къаьстта терко е еза коммунисташа КПСС политика, вай мехка коммунизм хьалъяра актуальни проблемаш, кердача экономически реформа чулоацам, из кхоачашъяра опыт. хIаьта иштта социализма дунен система дегIайоалара. дунен коммунистически болама цхьагIа чIоагIъяра тIехь КПСС-о а пенарашха йолча кхьча партеша а лоаттабеча къовсама.

П. ХОРОШИЛОВ,
КПСС обкома пропаганди агитацеи отдела инструктор.

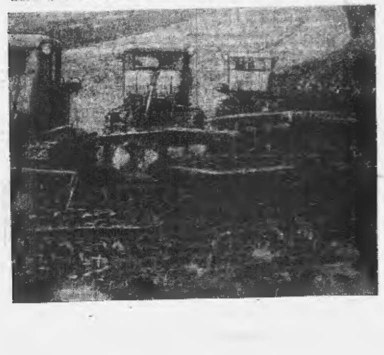

РЕЙД

ХАННАХЬА КИЙЧЪЯЬ ЯХА ШКОЛАШ

КАСТТА ГУРГАЛ ТОХАРГБА

Дешара кердача шера чуйина кийчо еш ба Сунженски районан школай кулгалхой, хьехархой. Массанега а дешийтара закон дизаз кхоачашдара а юкъара образовани ялар дІахо дегІадоаладара а Орджоникидзевски, Ассиновски бархІшерарча школех юкъера школаш ю. Арштерча, ЧамалгІерча школашкара дешархой хьежабу Первомайски юкъерча школерча интернате. Укх шера деша даха дезача берий учет еш латт. 310 бер юкъе а долаш болх беш хургья кІаьхдаь ди дола итт группа, хІаьта кхо класс хьаелл деша даха ха тІехььинача бераш.

Дешархошка кхоь сменах ца дешийтара района дукхача школашка долаш долча классийн шелошта хьатІахетта кердадараш хьаду. Уж балхаш дукхагІйолча моттигашка йистедоалаш латт. Масала, Орджоникидзевски юкъерча школе 160 моттиг йола классийн шелоший спортивни зали дешара керда шу дІадолалуше йистеяргІолаш а.

Хьехархой говзал лакхъеча институте деналш хиннай цхьабола хьехархой предметникаш. Орджоникидзевски, Грозный, Серноводски, Нестеровски юкъерча школай буфеташка дешархошта бІайха кхача хургба, буфеташ хьовелларгья бархІшерарча школашка а.

Доаца аьлча, районерча 26 школах дукхагІьараш цхьоалагІча сентябре дешархой тІаьца кийча я. Масала, Орджоникидзевски юкъерча школа бокъонца ремонт яь ьынпай. Басаро къовгадаь латт парташ, уйнаш, кораш, классашка кІир техай. Тоаьй спортивни зал, школьни инвентарь. Хьогге а ремонт яь ьынпай станарнии слесарни мастерскеш. Шоай дай хьакхачарга хьождаш латт дика кийчъаь. Іаина кхагилла хІача ІалашъаЬ хьехархой квартираш. Гойтара пособеш, школьни библиотекана мел эша книжкаш кийца дальнпай. ХІаьта школа дешархошна поайла дІа-юха хийцад 2500 учебник.

Дешара кердача шера кинтта дика кийчъеннай Серноводски, Ассиновски, Нестеровски, Алластера юкъера школаш а.

Цхьабакъла, из гІулакх массанахь пнта дика дац. Масала, Первомайски юкъерча школера интернат хІанз а бокъонца кийчъаь яьппац. Цхьаолча корашта кнагаш техадац, наІараш гонаь яьхаиц. Кхоачам хиллал Іалашдьлан доагор, хьехархой квартираша хьаденадац кхатилла хІама. Иеьна четталара дешара - гойтара пособеш ІалашъяЬнн нига. Уж снабоснабпросе яц яхаш бехказа вуил школа завуч. Юрта тикашка хьаэна учебникаши дешархошта эша кхыдараши хац.

Дукха кхоачамбоинараш гучадаьлар Мужечарча юкъерча школага хьожаш а. Классий шелошта, школана ремонт яь яьпаац. Парташ тод а яь басар хьекхадац. Юрта хьаэна учебникаши дешархошта эша кхыдола хІамаши ац.

Дешара шу хІаьолалахала йисар кІеаига ха д. Цудухьа района халкъа образоване кулгалхоша, школай директораша, моттигерча Советаша, общественноста беррига шу тІабаххийта беза цхьоалагІа сентябрь тІакхачалехьа школаш бокъонца кийчъаь пхара. Іадиа доатор кийдара, мел эшача учебникаш Іалашдара.

А. НОСТОЕВ, Алхастерча юкъерча школана директор.
Е. ХУЦИШВИЛИ, райисполкома халкъа образоване масезарчи комиссеа председатель.
М. ХАМАТХАНОВ, тха корр.

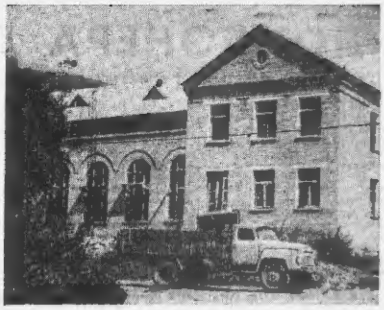

Советски района Советское яхача юрта шерра дьержад гІиндаш хьалъяра балхаш. Укх тІеххьарча шерашка дукха гІирсаш хьалдаьд укхаз.

Сурта тІа: районни культуро ЦІа хьалдаь баьина чура балхаш дехк ба гІишлоягъераш.

Н. [illegible] сурт.

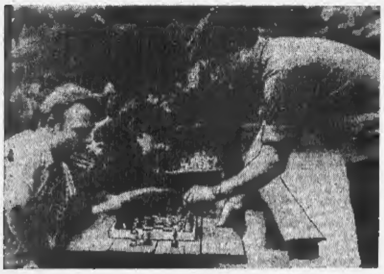

СПОРТ ЕЗАРИЙ ЦІЕЙ

Грозненски «Динамо» стадионе дІадахача шоаттдийнахьа гулбеннабар дукха нах. Шоай цІей — физкультурника еригсдоьна. Ди дездеш бар республика физкультурникаш.

Спортивни формаш а тІаювхаш хоза кийчъенначча республика спортивни обществай «Локомотив», «Спартак», «Динамо» коллективай парад хилар. Парда тІаэцаш вар спортивни обществай организацейи республиканси совета председатель нов. Мусаев.

Грозненски физкультурникашта карагІдаьнначд дукача гІулакхех дийцар спортивни обществайи организацейи городской совета председатела зекхараш кхоачашдеча С. Саркисова.

Парате дакъа лоацарашка моаршал а хоатташ КПСС Грозненски горкомех горисполкомех шерагІа цар цІей даьъала дош хьакъавь дІа КПСС горкома отдела заведующе нов. Кудряшева.

Парад бистельначул тІехьагІа спорта дикагІболча виказаша хьокхаме спортивни выступленеш яир. Спортивни майда тІа бовл тренера Биельянов Федар Александровича Іомабаь акробаташ — Козлова Наташен Алибегов Клавдийн.

Хоза доташ тІаьийсар гулбенначаша Душанбера кхыча таджикски спортсменаша Грозне сборашка еначча художествени гимнастика Асанова Эвелиной выступленеш. ТІакха шоай говзал гойт республика дикагІболча штангистаца, спорта мастераша Мешидовен Баракаевен, мастерала кандидата (дукха ха йоацаш спорта мастера норма кхоачашъьча) Дмитриевен.

Республика рекордсмена Баракаева 132,2 килограмм хІуд штанга айийр, хІаьта цхий лоазал 67,5 килограмм кара йоацача Мужиева — 140 килограмм йола штанга.

Шоай говзал хьатьенхар классически кІалтохаргад летараша а Кремнена вІашагІкхийтар массанена а вовзаш вола Приймаков Александр, Республика чемпионаш Демченкои Зыбиаи а шоайла летар. Цар хьахьехар лакха техника йолаш, башха говза спортсменаш шоаш хилар.

Гулбенначаша безаме тІаэцаш яр хьонача гимнасткаша Копыловa Таниє, Суворова Машас, Шалагин Васила гойта художествени номераш. Белгалдаьккха деза ларех на! — Суворова Маша «Динамо» общества Центральни Совета сборнена юкъеяха хилар.

Хьокхаме выступленеш йистеяьнначул тІехьагІа йоккхача спортивни майда тІа баьлар футболисташ. Цига вІашагІкхийттар «Локомотива» химкомбинатен командаш. «Спартака» стадионе сахьердаме яхьаш хилар. ХІаьта города кхыча стадионашка, дукхача спортивни майдашка садовлица кипнача тайп - тайпарча яхьашка хилар Грозне къахьегархой.

А. АЗИНА.

СУРТА ТІА: Цхьан ханна пхийтта доска тІа ловз спорта мастер Мовшович Геннадий.

А. Лейбов сурт.

РОССЕ ШАХМАТНИ ЧЕМПИОНАТ

РСФСР-а шахматни чемпионата ворхІлагІча тура ловзаваш чакхдаьлар сочимайнахьа. Цу туре дукхьашка яйнар Калининградера спорта мастер О. Дементьев. Цхьакха а кет да ловзаш чакхдаьлар А. Зайцева (Владивосток), В. Цешковскиія (Омск), А. Векслера (Архангельск) С. Юферевца (Свердловск) хиина вІашагІкхетараш.

В. Дорошкевичаца ловзаш хар паль плаи а кержа яйнар О. Черникова, В. Зильберштейн, Г. Ильвицкен, Ю. Шабанова В. Бозлови ошабир. Хьалхарча туре ловзанза йиса партеш чакхйоахаш А. Лейна Ю. Аникаеви Г. Живодова В. Титенкои ошабир. Чоалханерча позиче юкъагІйисар С. Жуховицкен В. Сергиевскен парти.

ХІанз, ворхІ тур чакхдьяьннанчул тІехьагІа яхье хьалха я ворхІнех пхиъ ах очко йола гроссмейстер А. Зайцев. ВорхІнех йиъ ах очко я (хІаране) А. Асташина, В. Дорошкевича, С. Юферова. Ялхнех биъ-йиъ очко я Ю. Аникаевен В. Сергиевскен. Пазна тІехь Г. Илмвицкий В. Цешковскийи ба.

В. СЕРГИЕВСКИЙ, дунен хаштьанта юкъера мастер.

ХЬОКХАМАШ ЛОХДАЛИЙТАЦ

Укх бетта чотах торгови организацешка 300 пар кога гІирс дІа а бохийтаж чакхбаьккхар дІабала кхоль бутт Грозненски когагІирс беча фабрика коллективо. Августа хьалхарча декада план тІеяккхоачашъяьй фабрика болхлоша. Къаьстта дика къахьегарна белгалъяьннай Мурдалов Султана бригадо моделни-пошивочни цеха коллектив.

В. САМИКОВА, тха штате йоаца корр.

ТІАБОАГІАЧА БЕТТА ЧОТАХ

Укх шера план хинал хьалха кхоачашъяра социалистически иэъе яьннача Новогрозненски механически чакхлоахача заводе цхьайолча установкаша хІанзехьа кхоачашъяьй бархІ бетта план. Царна юкъе хьалха латтачарех я Колесников Анатолий дерте латта № 43-3 йолча установка коллектив. 4-ча августе цара сентябрь бетта чотах хьегара установка планал совгІа доахийца продукци итташ эзараш сомий мах а. Цул цкха тІехьлюсаш яр ин. Артемоваси Чуренковен кулгалдеча установкай коллективаш. БархІ бетта план 5—6-ча августе кхоачашъяьй цар.

Л. БАГРИНЦЕВА, Новогрозненски механически чакхлоакхача заводе инженер - экономист.

СОЦИАЛИЗМА НИЗАШ ИХОТАДАЛАР

КПСС ЦК Политбюрой КПЧ ЦК Президиуми Чиерне наз Тиссой вІашагІкхийттача а социалистически мехкий коммунистически болхлойн партей викалий Братиславски совещане а хиначa переговорий итогаша шоашта уйла тІаяхийтай дерригача а дунен тІа. Дунен эггара гаьнагІарча мехкнгашка халданза дуи нарех, коммунистически болхлойн партей хьалхе лелаеча органий решенеши Іалалерошен чІоагІа тешал ду Чиерне наз Тиссойи Братиславен вІашагІкхийттача хинна переговораш дунен халкъашта боккха доаьхІам бола событи хилара.

Германе Социалистически цхьаьнаи парте ЦК Пленуме ше тІакийцача резолюцие тІа дьнал. Братиславски совещане результаташ социалистически пачхахьалкхенаша вІашн леладу гІулакхаш чІоагІлечен уж кхоачашъечен ловкъа баьккха доарахІаме гІа ба. Из уйла белгалйоаккх кхыча коммунистически болхлойн партеша а социалистически мехкий кепайоалано а. «Трибуна народа» ахача польски газето белгала малаккхара, вежарашка йолча цхьа парте цхьаьна яьча заявлене социалистически лагеръ. социализма низ шоашта бовзашехь, чура йохе, цун кхоталлар медле гІортача, къаьстта аьлча, социалистически пачхахьалкхенашта юкъе баьнна къовсам хьалхьебеш долча империализма низашта чІоагІа хІама техар».

Вежарашка долча социалистически мехкашка хоуш дІахьекхар шоай барт-цхьоагІо хилаен революционни федали. Империализманеи антикоммунистически низашна мел хьехарштен дукхьала латта вежарашка йолча партеша яь чІоагІо белгала а йоахаш. Венгерски социалистически болхлой парте ЦК аьлаь «цхьаьние а мукъалургбаш болхлой классаш коммунистически партейи хьалхе лелара доарахІам мелбе. социалистически система хьарлаш йохе. социалистически мехкий цхьоагІо дІаяккха».

Чиерне-наз-Тиссойи Братиславен вІашагІкхетара итогех йолча шоай комментареш тІа капиталистически мехкий коммунистически кепайоалоно къаьстта белгаддоаккх цу доарахІамерча событей дунен халкъашта юкъера доархІам хилар.

ДУНЕ ЦХЬАН КІИРАГІА

«Цхьа барт а болаш Братиславе кулгаш яздаь заявлени, — яхаш язду гоутвайски коммунистий «Популар» яхача газето. — социализман дунен халкъашта юкъерча коммунистически а болхлой а болаше гІулакхо лаьккха сийлахь-йоккха котало я, марксизма-ленинизма идеологически котало. машара гІулакхь котало я».

Итальянски коммунистий орган йолча «Унита» яхача газето язду, братиславски документ классови моастагІий даьссача аьг доахараша сийсолча кхоачам ба бокъонца йолча лоархІамерча событе тешаш вай хилар кхетадара. «Братиславе хинача переговорий итогаш империализмана духьалара, тоІалаь доахна халкъаш мукъадахкара, машара, социализмана тІехьара къовсам лакхбалара дерригача дунен тІарча коммунисташта. вай ханарча замаш революционерашта йола тоалашагІа йоа белгало я», — яхаш белгалдоаккх Чиле Компарте орган долча «Сигло» яхача газето.

Братиславски совещане итогех вежарашка йолча партей решенеш тІа белгалдоаккх. хІанз эггара керттера декхар цхьа барт а болаш тІахийцача документа тІара еррига положенеш дІахо а социализма низаш кхоталара хьаштанча кхоачашъяр хилар. Заявлене положенеш кхоачашъяр вежарашка йолча партей эггара хьалхара интернациональни декхар хилар белгала а дьвнха КПСС ЦК Политбюрос дьынна. КПСС-а ший эагІонгара хьана ше мел доагІаш доргаш из доккха беркате декхар кхоачашдара.

США-ра РЕСПУБЛИКАНСКИ ПАРТЕ СЪЕЗД

ВІашагІкхийттара Штаташкара хоржамаштара хьалхара къовсам керттерча лагІа тІа боалаш латт. 5 — 8 августе фешенебельни курортни гоРоле Майами-Бич хилар республикански парте съезд. 26 августе мехка эггара йоккхагІйолча промышленни центре Чикаго хьаелларгья демократически парте съезд.

ВІаь шу совгІа за я республиканцаш демократашен США-а политически вахара дедал ду. Монополистически капитала цу шин парте викалашна цхьаьнеша шоллагІбараш хуцаш пачхахьалкхен Іаьдала йоал ду. Цу тайпара, кхьйола партеш йолламехьа а хІанзехьа а хоаш за дияь шера цхьа хоржаш вола хургвоа КІайча цІен за цу шин буржуазни партеех цхьаьне викал хургхилар.

Республиканций съезде президенталла вахийта кандидатала оттавир Ричард Никсон. Хоржаний хьалхарча туре голосовани хир, цунна хилланза ертбоаца голосаш а кхоачаш. 692 голос кхаьчача ю докка тІехьабитар шийца къуасаш бола 287 голос кхаьча Нью-Йорка штата губернатор Нельсон Рокфеллери 182 голос кхаьча кхина Калифорне губернатор Рейгани.

Айзенхауэр волча хана Никсон вице-президент вар. 1960 шоа хиначa президентски хоржамашка республикански партегара вола кандидат вар из, бакъда, демократашкара волча кандидато. тІехьагІа президенталла хоржача Джон Кеннеде ошавир из. Ши шу даьннначул тІехьагІа из гІийттар политически дреке чІоагІвала, Калифорния яхача штата губернатора посте ваха ший кандидатура оттайно цо, бакъда, цига а ка ялапзар цуь. Никсон хІанз котвалар лашха леагІа республиканцийн партийни машинаца тхьовра хьалха дена цун чІоагІа бувзамаш хиларца.

Никсон котвоалача кІеаига доархІам болаш хиларар цунна дукхалара керттера сиг монополистически группировкаех цаІ йолчун викал миллионер Нельсон Рокфеллер хилар а. Американски монополеша вІашин къувсеш йола шаккхе а парти хьалдуьп, цу партешта юкъе цар шоай нах ба, уж хиларца цар Іалашду хоржамаш мичча тайпара чакхдоалас а шоай хьашташ. Цхьабакъда монополисташа могийтаргдац шоай йолча мутІарех цхьаьние мехкарчал доацаш Іаьдад бе доллар.

Рокфеллерашца къувсаш йолча монополеша цар викала дукхаларча къовсаме пайза яйцар шоашка мел йолча средствах. эггара хьалхарча агІана партийни аппарата къайнара гиерри пунах ца тешаш хиларах а эцаш. Партийни боссаша Рокфеллера юха ца деклаш хитанпар 1964 шера республиканцийн официальни кандидат вола гергара ардехкара барий викал вола Голдуотер хьал ца лаьар. ХІаьта Никсонах аьлча ше партийни машино хьалловдам хилараа совгІа. цунга біуболаш «Кун-Леб энд Ко», «Гульф тайер», «Братья Леман» хьаьнаш яьтта ахьыраш а санна йолча лиш бодча финансови промышленни группировкаша шийна доча новкъосталах а.

Президенталла вахийта кандидат оттаварал совгІа Майами-Бич хиначa съезде парте хоржамий программа а тоагайир. МугІарех бола американцаш хеталахьйа бар авантюристически арахьарча политикина. Вьетнаме беча тІема дукхьалд тІа-тІа дукхагІа. шоай бокъонаш бахьан, вахана мах лаккхбалар бахьан хьыда выступленеш хиларца хьайнача доакъа доаааача американций бодам сихбаларца. белгалдоалача мехка хІана эттача чоалханерча хьела дола жопаш цу парте дуг хиларга. Ший бахьан доацаш дахар Майами-Бич съезд хинача неноша американски къахой демонстрацеши мотгий геттой выступленеши хилар. Съезде тІакийцача программа дикага хоаладьха мугІарех бола цих эгІаз ца болхам бутергіаш. Цу тІа оттаьь цхьаьккха а хьаьла хІама дац «Американски общество дерригача хатарех мукъайоаккхаргья» яха телаш йола юкъара цешаш мара. ХІаьта программа арахьарча политика лаьъяха аьлча, из парте чура реакционни умеренни группировкаш юкъера гучара компромисе я. Цул совгІа шу тІа а нуви Голдуотареи Даллесех уйлаех дола антикоммунистически хІамаш.

ВАШИНГТОНА ШИ ЮХЬ

Вьетнама Демократически Республикан США-н викалашта юкъера Парижера официальни беседаш йола кхо бутт баьинабале а холаш прогресс хиннаац уж беседаш еча. Американски сагІоно ха дІайохийт, ДРВ-ана еттаи йола бомбаши кхыдола тІема гІуланкхаши дувцилта йоацаш соцалдоа дош лувца из гугаш. ХІаьта духьала из дош дувцара йолаена из ерий Парижски переговораш.

Американски делегацена керте латтача А. Гарримана йоах. «США-с хІанзле а беркате гІулакх даьд». «Къулбехьен Вьетнама еттащ йола бомбаш цхьан даькъера соцае» аьна 31 марта пенилс а душ. Вьетнамски информационни агентства дукха за йоацаш бaь хиннача хоама тІа белгалдоаккхаш из хилара. 31 марта ДРВ 20 параллелал къулбехье ядача районашта американски доацаш етта бомбаш боккъалдар аьлча зукхагІа сихъелар. Къаьстта аьлча 400 эзар совгІа сагт вахача Куанг-Бинь яхача проклице хІама ца вІашаш 5-аза дукхагІа бомбаш йийттар американцаша, хІаьта кхыча районашка — 2—3-аза дукхагІа. ДРВ территоре тІа бомбаш еттача даьъа лоьнаш йола «В-52» яха стратегически бомбардировщикаш дикка дукхагІа хилийтай американски командоване. Къулбаседа Вьетнама цхьайолча районашка йоккхий топаш а дукхагІа етт. Иштта да-кх «Вашингтона сабар». Американски пропагандисташа кхьмэн дика дувцаш а да-кх из.

Вашингтон. ДРВ-на еттаж йола бомбаш ца соийтарал совгІа. американски кепайоалано ше мукІарло деш ма хилара, дІахо а тІема гІулакхий эскалаци лакхьэра общественни уйла кийчъеш я. Америкехь иштта лаьохІар пресс-конференцешка 30-ча июле США пачхахьалкхен секретара Д. Раскен 31-ча июле президента Джонсонен даь къамальяш. Джонсена даь къамаьл ДРВ-нен Къулбехьен Вьетнам мукъаяккхара Къамий фронтах духьала кхерам тІотовсаш дар. «кхы тІа а тІема гІуланкхаш США-с тІаьдаргхилар дІа а хьйгаш. «Крисчен сайенс монитор» яхача газето цуна дувзадена яздора «президента ший условеш кхы а къипагІа оттаьаЙ Ханойна аьнна хеталу» яхаш. Вашингтона хетаргахьа, вІашагІбеллаб бомбаш еттилга соцадарах Ханое шийна барга дог доахача «шенхаштадарча сатема» керда къоастам.

Американски правительствана дезар латтараш довза хала дац. Вьетнамски халкъа духьалара агресси дІахо яхьара бокъо шийна бе а ейла. США гІерт из агрессена вьетнамски халкъо еш йолча духьаленна доазув оттаде.

Цхьабакъда ДРВ позици къаьста я. США-с цо еттаж йола бомбаш сода майинге. ДРВ кийча я Вьетнамера гІуланкхаш машаре къоастадара тІа нугаргвола кхыдола дешаш американски агІонца дувца. ХІаьта Вашингтона позицех аьлча из ши юхь йолаш я: хабарца «машар бе гІерташи» гІулаккхага хиллача Вьетнаме лелаеча тІема гІуланкхий эскалаци беха къовларе иикъ дІахо бахьаро 16 официальни беседа хиннача. США из позици гуча а йоахаш. ДРВ викало белгалдаьккхар цхьаьнна а кхерамашта. низа цхьаьнна а политикана шийн доІамен корта мукъеж хилара тІехьа къовсам доаттабеча вьетнамски халкъа бола доІаж бехабе могаргдац хилар.

Г. ШИШКИН.
Ф. ХАРЬКОВ.
(ТАСС).

КЪУЛБЕХЬЕН ВЬЕТНАМ. Къулбехьен Вьетнама Халкъа герзашнарча низий тІемахой лоацнача хана сихдоІаш шоай новкъоста дуаначунга лазургІаш ба.

ВИА—ТАСС-а сурт.

Социализма мехкашкара хоамаш

ДОТТАГІЛЕЙ ЭЛЕКТРОСТАНЦИ

БЕРЛИН. (АПН корр). Из гІирс хьалбеча биъ байракх кхІа — уж я ГДР, СССР, Польски Халкъа Республика, Венгерски Халкъа Республика.

Вежарашка бола биъ мохк ба Тирбахе районе ТЭЦ хьалъеча дакъа лоацаш. ХьатІахулача итт шера хІанзчул шоаза дукхагІа электроэнерги эшаргья Германски Демократически Республикана, хІаьта массаза санна дукхагІа аькъе из кІорах ккха еа. Цу кІеаига калореш йолча кІорах из хьабоаккхача электроэнерги яккхар эггара пайденагІа да. Дукха ха ялалехьа ток лургья доттагІлен электростанце.

КІИРАГІА ПХЕ ДИИНАХЬ БОЛХ БЕШ

СОФИЯ. (АПН корр. — Радио). Август бетта 265 болгарски предприяте пхе дийнахь болх беча кІирага чьаккхай. Дукха ха ялалехьа мехка промышленносте дакъа доацаш бола беррига болхлойн гІуллакхера кахи вІашта шин дийнахь — шоаттдийнахьи кІирандийнахьи салоІаш хургба. Алапи хьалха хиннача тайпара хургда.

ДОККХА ТІИЙ

ПРАГА. (АПН—Прагопресс). Тамашийна говза инженерни сооружене хьалъяьй «Гутия монтаже» островски предприяте. масала. Жданова юххе Ватавана тІилла тІий. Цун бохата арка дунен тІа эггара йІаьхагІчарех я — 330 метр.

Братислава юкхе Дунай вІашагІдолла тІий тІилла аьина Братиславски политехнически института профессор Г. Тесара еина майра предложени кхоачашъеш я хІанз «Гутия монтаже». Коатерча пролета дІоахал 433 метр я. хІаьта беррига тІий 2,5 километр дІаьха кургда. Лакхерча «этажа» тІа гІолла транспорт леларгья, лохерча «этажа» тІа гІолла — гІашлой.

Къаьст-къаьста секцеш дІаувттадеш хьаладеш латт тІий. хІаьта Дунай тІа гІолла лелача кемашта из новкъа я дац.

КЕРДАЧА ФУХ ДОЛА ЖА

УЛАН-БАТОР. (АПН корр). МНР Іилмай Академе хьайбаш лелаеча института сотрудникаш из мьхал я йоалаш жена керда фу доаккхача къахьегаш ба. Чамарски жа — иштта эаз парех — дика лое Гоби пустыня хьаладш, цар тха 15—25 сантиметр дІаьха да. Массазарча монгольски жена тІера доалачул 15-за дукхагІа тха ду цар.

Улан-Баторски института Іилмахошца айхха бувзам болаш бола беш я кердача фух дола жа дебадеш йола Байдзагски хьайбаш лелаеча станце коллектив. Гобийска зоне чудоагІача боахамашка пхи эзар гиорга устагІа дІабехийтаб станце Средне - гобийски, Баянтонгорски, Убурхангайски аймакашка хІанз шу тайпара 50 эзар устагІа ба.

ХАОТТАМ

Тахан республике гІоллеи Грозней хувцалуш моржаш хургья, делахьел тІехьагІа цхьаццанахьа лоацача ханашка догІа делхаргда, дикъувкъа мег, малхбузехьара пхъарчоа лаьгІа а болаш. тІаккха гІаьххьа хьекхаш мух хургба, республике гІалла 25 — 30 градуси Грозне 28—30 градуси йІовхал хургья.

14-чей 15-чей августе хувцалуш моржаш хургья, цхьаццанахьа лоацача ханашка догІа делхаргда, дикъувкъаргда, тайп-тайпарча агІонашкахьара пхъарчоа лаьгІа а болаш, тІаккха гІаьххьа хьекхаш мух хургба, буйсашка 14—19 градуси деношка 25—30 градуси йІовхал хургья.

Метеостанци.

Редактора заместитель А. А. МЯКИЕВ.

ЛадувгІа, хьажа

13 август

РАДИО

6.30 — Нохч-ГІалгІайчи лаьтталелабдарко (эрсий меттала). 6.45 — Музыка. 6.50 — Хормаш. 7.00 — Москва. 7.10 — «Грозненский рабочий», «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.20 — Передачий программа. 7.25 — Москва. 8.15 — «Сердалo» газета обзор. 8.25 — Чиргизбчера ашараш. 8.40 — «Лора хьехам» яха беседа (эрсий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — Передачей программа. 16.05 — «Къона тІехье» (гІалгІай меттала). 16.20 — Ашараш. 16.30 — «Коммунисташ хьалхашка» яха передача (гІалгІай меттала). 16.45 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала). 17.00 — Концерт. 17.30 — «Пхе шера план хинал хьалха» (эрсий меттала). 17.45 — Тха микрофона хьалхашка из бытовой обслуживани министерстве заведуюшт Саламов (нохчий меттала). 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 19.30 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.00 — Дешархошта. «Хьайбий дахар». 18.25 — «Юртара вахар». Телевизионни журнал. 18.55 — Повар яха вашнот (нохчий меттала). 19.00 — Телевизионни кердадараш (нохчий эрсий меттала). 19.25 — ДоттагІий экран. Говзалечта бода никъ (нохчий меттала). 20.05 — Берашта. 20.15 — Ах біаь шеpа тальпахьаш. «1918 шу». 21.10— Передачей программа. 21.15 — «Особняк на улице Графито» яха фильм.

14 август

РАДИО

6.30 — Нохч-ГІалгІайчи лаьтталелабдарко (нохчий меттала). 6.45 — Ашараш. 6.50 — Хормаш. 7.00 — Москва. 7.10 — «Грозненский рабочий» газета обзор. 7.20 — Передачий программа. 7.25 — Москва. 8.15 — «Ленинан некъ» газета обзор. 8.25—Инструментальни ашараш. 8.40 — «Къона тІехье» Передачий программа. 16.05 — «Мехкашка континенташкa гІолла» (гІалгІай меттала). (эрсий меттала). 9.00 — Москва. 16.00 — 16.20 — Ашараш. 16.30 — «Халкъа юкъе беча политически балха еррига формаш а методех а пайде яйцаш» яха беседа (эрсий меттала). 16.45 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала). 17.00 — Художественни самодеятельноста дакъалацархой выступлени. 17.30 —«Къонахи» (нохчий меттала). 18.00—Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 18.30 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ

18.00 — Дешархошта. «ТІема ныхьяшка гІоллар». 18.35 — Гражданска обороне хьаьнна. БархІлагІа беседа. 18.40 — Телевизионни кердадараш. 18.50 — Ах біаь шера тальпахІаш. «1919 шу». 19.40 — Халкъашта юкъера обозрени. 20.00 — Передачей программа. 20.05 — Концерт.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гІа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-06; редактора зам.—3-30-11; бехктоахаме секретара—3-34-30; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий—3-42-30; кира боечамен письмой отделий—3-42-30.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный ул. Ленина 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-06; зам. редактора—3-30-11; ответственного секретаря — 3-34-30; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-30.

«Грозненский рабочий» издательстве типографи. Революци проспект, 7/34.

Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/34.

СФ05172. Заказ № 3406.